

EUROPEAN UNION
European Social Fund
Article 6 Innovative
Measures

(Ολοκληρωμένη Στρατηγική για την προώθηση της
απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας)

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Νο: 3
DELIVERABLE Νο: 3

ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: 3.2
WORK PACKAGE: 3.2

Καλές πρακτικές - ανάλυση SWOT - σύστημα δεικτών

Υπεύθυνος φορέας: VFA- Βάλτερ Φισσάμπερ και Συνεργάτες Ε.Π.Ε

Στην υλοποίηση του παραδοτέου συμμετείχαν:

1. Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
2. Παν/μιο Πατρών - Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
3. Τριγωνίδα Αναπτυξιακή Α.Ε
4. Ηλειακή Αναπτυξιακή Α.Ε
5. Ν.Ε.Α. Αχαΐας
6. VFA- Βάλτερ Φισσάμπερ & Συν/τες ΕΠΕ
7. SFS Sozialforschngsstelle Dortmund

EXECUTIVE SUMMARY

The present deliverable No3 (Work Package 3.2) includes the following four parts:

- Good practices in favor of Employment at local and regional level.
- Employment Policies in Western Greece.
- SWOT analysis for the region of Western Greece and the three prefectures.
- System of indicators per category of interventions.

I) Good practices for Employment at local or regional level in the European Union.

From the analysis of relevant bibliography, a number of policies/actions /measures, which have been implemented with success at the Member States of the European Union at local or regional level, have been selected. The selection of examples was based at the following criteria:

- cases that are included as good practices at official texts/studies of the European Union.
- Cases that refer to a wide range of interventions
- Cases from most of member states
- The transferability of the case and its usefulness as regards the planning of the Local Employment Strategies in Greek regions

The contribution of the transnational partner SFS-Dortmund at this point should also be noted. The material provided from SFS, which is written at German, is included in the annex of the present deliverable.

II) Employment Policies in Western Greece.

The main instruments via which interventions in favour of employment were realized at the past and especially at the period of the CSF II (1994-1999) in the region of the Western Greece are (i) the Operational Programme “Continuous Vocational Training and Promotion of Employment 1994-1999” and (b) the Local Employment Agreements which were realized in various regions of Greece. At the context of the Operational Programme there were realized the following activities: Job Subsidization, Entrepreneurship Subsidization, Acquisition of Work Experience and Vocational Training Schemes for the Unemployed. In this chapter all those programmes and the policies are analytically presented.

III) SWOT analysis for the Region of Western Greece and of the three

Prefectures (Achaia, Iliia, Etoloacharnania).

This deliverable includes four SWOT analyses for the three prefectures and the Region of Western Greece. For the finalization of those analyses , the following have been taken into account:

- Previous SWOT analyses.

- information material and results of relevant studies, collected mainly by the three local partners.
- A number of in-depth discussions with experts and people who know well the problems of the three prefectures.

From the SWOT analyses arise that the three prefectures have varying profiles and characteristics and differentiated strengths and weaknesses that demand the realization of ‘individualized’ local Employment Strategies.

Systems of indicators per category of interventions.

The proposed system of indicators for the monitoring and evaluation of the Employment Strategies at Local level, includes three categories of indicators:

1. Output indicators.
2. Result indicators.
3. Impact indicators.

The proposed categories of interventions (taking into account the of an integrate Employment Strategy at local level) are:

- Vocational Training Schemes for the Unemployed.
- Vocational Training Schemes for the Employees
- Actions for the Promotion of Employment.
- Mediation and job placements.
- Vocational counseling, coaching, mentoring.
- Awareness raising, sensitization, information.
- Studies and research.
- Actions to encourage/promote entrepreneurship.
- Creation of Local Employment Networks
- Accompanying Measures (empowerment, child care facilities).
- Pre-training Socially Vulnerable Groups.
- Structures (Employment Observatory, Centers of Certification).

The development of indicators at output-result and impact level for each of the above type of interventions produces a set of indicators that may support effectively the monitoring and the evaluation of local employment strategies.,

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I	Καλές πρακτικές υπέρ της απασχόλησης σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση	5
II	Πολιτικές Απασχόλησης στην Δυτική Ελλάδα	36
III	Swot Analysis Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος και των τριών Νομών της.....	47
IV	Σύστημα δεικτών ανά κατηγορία παρέμβασης.....	64

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

•Βιβλιογραφία

I. Καλές πρακτικές υπέρ της απασχόλησης σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Από την ανάλυση βιβλιογραφικών πηγών επελέγησαν ορισμένες πολιτικές/ δράσεις/ μέτρα, τα οποία έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία στα κράτη μέλη της ΕΕ σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο. Η επιλογή των παραδειγμάτων, που ακολουθούν έγινε βάσει των εξής κριτηρίων:

- Λήφθηκαν κατά προτεραιότητα υπόψη περιπτώσεις, που περιλαμβάνονται ως καλές πρακτικές σε επίσημα κείμενα/ μελέτες, που έχουν χρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Δόθηκε έμφαση στο να παρουσιαστούν περιπτώσεις που καλύπτουν μεγάλο εύρος περιεχομένου.
- Κατεβλήθη προσπάθεια να παρουσιαστούν παραδείγματα από όλες σχεδόν τις χώρες μέλη της ΕΕ.
- Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε, από πλευράς μελετητών, στην χρησιμότητα των παραδειγμάτων για τον σχεδιασμό τοπικών στρατηγικών απασχόλησης στην Ελλάδα (η εκτίμηση αυτή βασίστηκε στην σημαντική εμπειρία των συνεργατών της VFA καθώς και των ερευνητών του Πανεπιστημίου της Πάτρας στα θέματα αγοράς εργασίας και απασχόλησης).

Στα παραδείγματα που ακολουθούν συμπεριλαμβάνονται και ορισμένα από σχετικό υλικό, που προετοίμασε και απέστειλε ο διακρατικός εταίρος SFS Dortmund. Το σύνολο του υλικού της SFS, που είναι στη γερμανική γλώσσα, επισυνάπτεται στο παράρτημα του παρόντος παραδοτέου.

Γερμανία

Το μοντέλο PROSPECT – Σύστημα παρακολούθησης της αγοράς εργασίας στο Ομόσπονδο κρατίδιο της Βόρειας Ρηνανίας – Βεσφαλίας

Στα πλαίσια του ανωτέρω μοντέλου, υλοποιήθηκαν 4 projects στις περιοχές:

α) Βόννη β) Hamm/ Unna γ) Wesel/Kleve δ) Bielefeld/Herford.

Το μοντέλο PROSPECT επελέγη ύστερα από διερεύνηση σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ. Ο ολλανδικός φορέας ACTIVA που είχε αρχικά αναπτύξει το μοντέλο αυτό, κλήθηκε να επεξεργαστεί μια εκδοχή του για την περιφέρεια της Βόρειας Ρηνανίας-Βεσφαλίας.

Η μέθοδος PROSPECT μπορεί να περιγραφεί ως εξής:

- Αποτύπωση και ανάλυση της ζήτησης για απασχόληση σε τοπικό επίπεδο. Η ζήτηση αποτυπώνεται και αναλύεται βάσει τηλεφωνικής έρευνας σε επιλεγμένους κλάδους (monitoring of branches), όπου ζητείται από τις

επιχειρήσεις να περιγράψουν τις ανάγκες τους σε προσωπικό και τα προσόντα που πρέπει να έχουν τα άτομα αυτά.

- Με τις επιχειρήσεις, που βρίσκονται σε αναζήτηση προσωπικού και οι οποίες επιδιώκουν τον διάλογο πραγματοποιούνται συνεντεύξεις σε βάθος, από τις οποίες προκύπτουν λεπτομερείς περιγραφές των απαιτήσεων που έχουν οι επιχειρήσεις αυτές από τα άτομα που επιθυμούν να προσλάβουν.
- Παράλληλα με την ανάλυση της ζήτησης, αποτυπώνονται και τα χαρακτηριστικά της προσφοράς εργασίας. Η αποτύπωση αυτή περιλαμβάνει ανάλυση του εργατικού δυναμικού σε τοπικό επίπεδο.
- Σε ένα τρίτο επίπεδο ανάλυσης, αποτυπώνεται η προσφορά κατάρτισης/ εκπαίδευσης στην εκάστοτε περιοχή, ώστε να επιτευχθεί η σύνδεση (matching) προσφοράς και ζήτησης εργασίας.
- Βάσει των αποτελεσμάτων των ανωτέρω αναλύσεων τα εκάστοτε τοπικά δίκτυα σχεδιάζουν και συντονίζουν κατάλληλες πολιτικές απασχόλησης.

Γερμανία

Το πρόγραμμα XXL της πόλης Siegburg.

Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού υποστηρίζονται 48 συμμετέχοντες να επιστρέψουν σταδιακά στην εργασιακή ζωή. Η υποστήριξη αυτή γίνεται στη βάση ατομικών σχεδίων βοήθειας.

Κάθε συμμετέχων (-ουσα) έχει έναν προσωπικό coach, στον οποίο προσφεύγει για ότι προβλήματα έχει στο επαγγελματικό ή προσωπικό του επίπεδο.

Στην ακολουθούμενη προσέγγιση δύο φάσεων, η πρώτη αφορά τον προσανατολισμό. Στη φάση αυτή αναλύονται οι προσωπικές επιθυμίες για την επαγγελματική απασχόληση του καθενός.

Η δεύτερη φάση που έχει τίτλο «επάγγελμα και απόκτηση προσόντων» μπορεί να είναι πολύ διαφορετική από άτομο σε άτομο. Ορισμένοι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παρακολουθούν προγράμματα εκμάθησης της γερμανικής γλώσσας, ενώ άλλα παρακολουθούν υποστηρικτικά μαθήματα μαθηματικών ή οξυγονοκόλλησης. Ανάλογα με το περιεχόμενο των μαθημάτων, αυτά γίνονται είτε από δασκάλες – συνεργάτριες του XXL είτε ανατίθεται σε εξωτερικούς φορείς κατάρτισης. Το κόστος των ανωτέρω δράσεων αναλαμβάνει το πρόγραμμα XXL. Καθ' όλη τη διάρκεια των ανωτέρω δραστηριοτήτων, στους συμμετέχοντες παρέχεται επίσης ψυχοκοινωνική στήριξη σε τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζουν, κυρίως όσον αφορά θέματα φύλαξης παιδιών, ναρκωτικά, χρέη κλπ.

Όσα άτομα είναι «έτοιμα», καταβάλλεται προσπάθεια να τοποθετηθούν σε θέσεις εργασίας ή μαθητείας. Η υποστήριξη των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα δεν

τερματίζεται με την τοποθέτησή τους σε θέσεις εργασίας. Πολλά προβλήματα προκύπτουν με την έναρξη της απασχόλησης: τα άτομα αυτά πρέπει να συνηθίσουν να είναι ακριβείς στην ώρα έναρξης της εργασίας τους, η ανεπαρκής γνώση των γερμανικών προκύπτει ξαφνικά ως πρόβλημα, προβλήματα φύλαξης παιδιών πρέπει να επιλυθούν.

Η ομάδα του προγράμματος XXL περιλαμβάνει: δύο δασκάλες και δύο κοινωνικούς λειτουργούς.

Το πρόγραμμα έχει μέχρι σήμερα πολύ θετικά αποτελέσματα.

Γερμανία

Περιφερειακό Παρατηρητήριο αγοράς εργασίας της πόλης της Κολωνίας

Στην πόλη της Κολωνίας λειτουργεί από το 2000 9ση βάση του μοντέλου PROSPECT) με πολύ επιτυχία ένα παρατηρητήριο αγοράς εργασίας. Η ομάδα έργου του παρατηρητηρίου είναι εγκατεστημένη στα γραφεία της Δημοτικής Υπηρεσίας προώθησης της οικονομίας και της απασχόλησης (ένα είδος αναπτυξιακής επιχείρησης με έμφαση στην απασχόληση και επιχειρηματικότητα). Η ομάδα έργου υποστηρίζεται από μία 5μελή συντονιστική ομάδα συμμετέχουν Βιομηχανικό / Εμπορικό επιμελητήριο Κολωνίας, το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο, η Ένωση Γερμανικών Συνδικάτων και η Υπηρεσία Απασχόλησης της Κολωνίας (το τοπικό ΚΠΑ του γερμανικού ΟΑΕΔ).

Γερμανία

Train – transfer στον Νομό Steinfurt

Το έργο αυτό στοχεύει στη διάδοση και αξιοποίηση του επιστημονικού, ερευνητικού και εκπαιδευτικού δυναμικού του ΤΕΙ της πόλης του Muenster υπέρ της οικονομίας της περιοχής. Η απόφαση για την υλοποίηση του έργου αυτού πάρθηκε από την Περιφερειακή Διάσκεψη για τον Νομό Steinfurt και εντάχθηκε στην πολιτική αγοράς εργασίας του ομόσπονδου κρατιδίου Βόρειας Ρηνανίας Βεσφαλίας. Το έργο αυτό συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό – Κοινωνικό Ταμείο.

Το έργο Train ενημερώνει, συμβουλεύει και μεσολαβεί μεταξύ επιχειρήσεων της περιοχής και των τμημάτων του ΤΕΙ.

Ωφελούμενες είναι κυρίως ΜΜΕ, οι οποίες δεν διαθέτουν δικά τους τμήματα έρευνας και ανάπτυξης. Το Train βοηθά αυτές τις επιχειρήσεις στην αντιμετώπιση τεχνικών και οικονομικών προβλημάτων και τους υποδεικνύει λύσεις.

Γερμανία

Επαγγέλματα με μέλλον για κορίτσια – Επαγγελματικό Coaching νέων γυναικών στις τελευταίες τάξεις της εκπαίδευσής τους

Στον Νομό του Guetersloh υλοποιείται για πρώτη φορά δοκιμαστικά ένα πρόγραμμα επαγγελματικού προσανατολισμού και προετοιμασίας για την επιλογή επαγγέλματος νέων γυναικών. Στην προσπάθεια αυτή εμπλουτίστηκε σημαντικά το εύρος των κλασικών «γυναικείων» επαγγελμάτων με επαγγέλματα, που εξασφαλίζουν την απασχόληση και αποτρέπουν την ανεργία. Το project αυτό έχει καινοτόμο χαρακτήρα διότι συνδέει την χρήση διαφορετικών εργαλείων, όπως π.χ. τη συμβουλευτική και το coaching, την κατάρτιση σε τεχνικές αναζήτησης εργασίας, την διερεύνηση επιχειρήσεων εν δυνάμει εργοδοτών, πρακτική άσκηση «μιας μυρωδιάς», εργαστήρια καινοτομιών, σχολικά projects, εγχειρίδια αριστείας κλπ.

Γερμανία

Πρόσβαση στην ολλανδική αγορά για ΜΜΕ

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα διάρκειας 7 μηνών, κατά την διάρκεια των οποίων παρέχεται υποστήριξη σε εννέα παραμεθόριες (στα γερμανο-ολλανδικά σύνορα) μικρές και διαφορετικές μεταξύ τους επιχειρήσεις του κλάδου των οικοδομών, ώστε να αναπτύξουν εμπορικές και σχέσεις προμηθευτών με την ολλανδική αγορά. Η ομάδα έργου του προγράμματος ενημερώνει τις αναφερθείσες επιχειρήσεις σε θέματα νομικής φύσεως και τεχνικών προδιαγραφών, για τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς οικοδομών, για τις διαδικασίες προκηρύξεων και αναθέσεων της Ολλανδίας. Παράλληλα, στελέχη των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα παρακολουθούν ένα πρόγραμμα κατάρτισης για τις επιχειρησιακές συνήθειες της γειτονικής χώρας.

Οι επιχειρήσεις, τέλος, υποστηρίζονται στη διεξαγωγή ερευνών αγοράς και προβολής των προϊόντων/ υπηρεσιών τους στην Ολλανδία.

Γαλλία

Περιοχή Rhone-Sud – Περιθωριοποιημένοι και Άνεργοι Μακράς Διάρκειας επωφελούνται από ένα δίκτυο ενσωμάτωσης στις πόλεις Givors και Grigny.

Το PLIE (Plan Local d'insertion par l'Economie) είναι ένα τοπικό δίκτυο συνεργασίας σε δύο πόλεις της περιοχής Rhone-Sud στόχος του οποίου είναι να κινητοποιήσει τις τοπικές επιχειρήσεις καθώς και άλλους τοπικούς οικονομικούς παράγοντες προς την κοινωνική και επαγγελματική ενσωμάτωση. Οι μέθοδοι είναι διάφοροι και μπορεί να είναι δημιουργία μιας ειδικής εταιρείας ενσωμάτωσης ή και ένα συμβόλαιο εργασίας με την τοπική Ομοσπονδία Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Ο βασικός στόχος του προγράμματος είναι η κοινωνική και επαγγελματική

ενσωμάτωση των ανέργων μακράς διάρκειας, περιθωριοποιημένων, ανθρώπων που δεν έχουν προσόντα, νέων και εθνικών μειονοτήτων. Επειδή όλοι οι προαναφερόμενοι δεν είναι έτοιμοι να εργαστούν από την αρχή λόγω χαμηλών προσόντων, η πρωτοβουλία PLIE αναπτύσσει ειδικά προσωπικά προσαρμοσμένα προγράμματα ενσωμάτωσης για καθένα από τους ανέργους το οποίο θα καταλήξει σε προσωπικά διαμορφωμένη συμφωνία εργασίας με κάποια επιχείρηση. Η πρωτοβουλία συνεννοείται με τις επιχειρήσεις για τις ανάγκες που υπάρχουν και η PLIE αναλαμβάνει να βρει και να εκπαιδεύσει τους ζητούμενους εργαζόμενους. Η πρωτοβουλία έχει κριθεί ιδιαίτερα επιτυχής μιας και μέχρι σήμερα 237 άτομα εξασφάλισαν μόνιμη εργασία μέσω της πρωτοβουλίας PLIE.

Γαλλία

Περιοχή Rhone-Sud – Η συμβουλευτική υποστήριξη «εξασφαλίζει» εργασία για 421 νέους άνεργους στις πόλεις του Givors και του Oullins.

Το να βρεθεί η πρώτη δουλειά είναι ίσως τι πιο δύσκολο, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για νέους που είναι νέοι άνεργοι για μεγάλο χρονικό διάστημα. Πολλοί νέοι – ανεξαρτήτως εκπαίδευσης και προσόντων – αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες να μπουν στην αγορά εργασίας. Συχνά δεν είναι σίγουροι ακόμη και πώς να ψάξουν να βρουν δουλειά. Οι γονείς τους μπορεί να είναι και αυτοί άνεργοι ή άνθρωποι χαμηλών προσόντων και δεν μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους. Οι Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης μπορεί να προσφέρουν λύσεις αλλά η συμβουλευτική που προσφέρεται δεν είναι πάντα αρκετή για την είσοδο στην αγορά εργασίας. Αυτό ήταν και η αφορμή για την δημιουργία ενός δικτύου «υιοθεσιών» νέων ανέργων από ιδιώτες πετυχημένους επιχειρηματίες στις πόλεις Givors και Oullins. Η ιδέα υιοθετήθηκε και ξεκίνησε από τις τοπικές υπηρεσίες απασχόλησης – που άλλωστε είχαν και την γενική επίβλεψη του προγράμματος - και υποστηρίχθηκε από έναν πολύ μεγάλο αριθμό τοπικών επιχειρηματιών. Η ιδέα είναι πολύ απλή: Οι επιχειρηματίες αφιερώνουν λίγο από τον χρόνο τους για να συμβουλέψουν και να καθοδηγήσουν τον άνεργο νέο -μεταξύ 18 και 25 – τον οποίο έχουν αναλάβει. Ο Επιχειρηματίας δεν έχει καμία υποχρέωση να προσλάβει τον νέο άνεργο τον οποίο συμβουλεύει, αν δεν έχει κενές θέσεις εργασίας ή αν δεν τον εξυπηρετούν τα προσόντα του καθώς και δεν έχει καμία επίσημη ευθύνη για το επαγγελματικό μέλλον του νέου. Αλλά υποχρέωση κάθε επιχειρηματία είναι να μοιραστεί τις γνώσεις που έχει για την αγορά εργασίας με τον νέο. Είναι υποχρεωμένος να μοιραστεί με τον νέο το δίκτυο των γνωριμιών του. Επίσης λειτουργεί σαν φίλος, συμβουλεύει για πιθανές προσφορές που έχει ο νέος να εργαστεί, ευκαιρίες κατάρτισης, σπουδών κλπ. Οι τοπικές επιχειρήσεις προσέφεραν στην πρωτοβουλία εξαιρετική υποστήριξη. 108 στελέχη επιχειρήσεων από 87 επιχειρήσεις όλων των

κλάδων συμμετείχαν την περίοδο 1995-1997 και συμβούλεψαν 647 νέους ανέργους εκ των οποίων σήμερα οι 421 έχουν μόνιμη εργασία.

Γαλλία

Περιοχή Nogent-sur-Marne: Η απορρόφηση ανέργων σε κοινωνικές υπηρεσίες.

Η μη κερδοσκοπική επιχείρηση Confort France δημιουργήθηκε το έτος 1992, βασιζόμενη στην αρχική πρωτοβουλία συνεργασίας μεταξύ των τοπικών αρχών αυτοδιοίκησης της περιοχής Nogent – sur –Marne και των δημοσίων επιχειρήσεων EDF και GDF. Η μη κερδοσκοπική επιχείρηση προσφέρει βοήθεια σε ανθρώπους μεγάλης ηλικίας να αντιμετωπίσουν τα καθημερινά προβλήματα τους, με μικρό ετήσιο αντίτιμο. Οι υπηρεσίες που προσφέρονται έχουν σχέση με μικρές επισκευές στο σπίτι, καθημερινή συντήρηση και υποστήριξη του ηλικιωμένου σε καθημερινές ασχολίες, βοήθεια σε υποθέσεις του με τον Δημόσιο Τομέα (Πληρωμή Λογαριασμών, Γραφειοκρατικές Υποθέσεις Ρουτίνας) κλπ. Ακόμη, εκτός των ατόμων που χρειάζονται καθημερινή υποστήριξη, βοήθεια δίνεται και σε ανθρώπους που μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν αλλά νιώθουν μεγαλύτερη ασφάλεια όταν ξέρουν ότι υπάρχει μια «χείρα βοήθειας όταν χρειαστεί». Η επιχείρηση η οποία επεκτάθηκε σε αρκετές πόλεις της Γαλλίας, δημιούργησε στην Nogent, 14 μόνιμες θέσεις εργασίας, οι οποίες καλύφθηκαν από εγγεγραμμένους άνεργους. Οι άνεργοι, πριν ξεκινήσουν να εργάζονται στην συγκεκριμένη μη κερδοσκοπική επιχείρηση εκπαιδεύονται σε θέματα επικοινωνίας με ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας. Ένας σημαντικός αριθμός ανέργων που εκπαιδεύτηκαν, δημιούργησαν αντίστοιχες εταιρείες σε διάφορα μέρη της χώρας. Η βιωσιμότητα της επιχείρησης εξασφαλίζεται με 200 περίπου συνδρομές. Στην περιοχή του Nogent – sur –Marne, οι συνδρομές είναι πάνω από 500.

Γαλλία

Περιοχή Saint Herblain – Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης Saint Herblain.

Χαρακτηριστικό του Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης ήταν η δημιουργία κοινοπραξίας με στόχο την χάραξη της πολιτικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας. Στο εν λόγω Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης συμμετέχουν πολλοί Δημόσιοι Φορείς (Δήμοι, Υπηρεσίες Απασχόλησης) και Ιδιωτικοί Φορείς (Επιχειρήσεις) οι οποίοι έχουν και την ευθύνη για την λειτουργία του επιχειρηματικού ομίλου «Επιχειρήσεις στην Πόλη», μέσω του οποίου εφαρμόζονται οι δράσεις του Συμφώνου. Οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν:

- Την προετοιμασία και εκπόνηση των μελετών διάγνωσης των τοπικών αγορών εργασίας.
- Τον καθορισμό των μέτρων που αντιστοιχούν σε προτεραιότητες εργασίας.
- Την εφαρμογή και παρακολούθηση των εργασιών.

Οι κυριότερες προτεραιότητες του σχεδίου δράσης είναι:

- Ανάπτυξη του σχεδίου δημιουργίας επιχειρήσεων και απασχόλησης.
- Βελτιστοποίηση του περιβάλλοντος δημιουργίας και λειτουργίας των επιχειρήσεων.
- Ανάπτυξη προγραμμάτων και θέσεων εργασίας στα πεδία των υπηρεσιών προσωπικής φροντίδας, συμβουλευτικής επιχειρήσεων, διατήρησης του περιβάλλοντος, βιοτεχνίας και νέων λειτουργιών κοινωνικού και αστικού χαρακτήρα.
- Ανάπτυξη νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας, σύμφωνα με τις ανάγκες της περιοχής.
- Ανάπτυξη ειδικοτήτων και βελτίωση της απασχολησιμότητας των ανέργων.
- Δημιουργία τοπικών δικτύων για την απασχόληση και πειραματικές δράσεις.

Γερμανία

Περιφέρεια Chemnitz – Βελτίωση της εκπαίδευσης και κατάρτισης των νέων ή ατόμων που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο: Κέντρα Συμβουλευτικής Νέων.

Όπως και πολλές άλλες αγροτικές περιοχές της Ανατολικής Γερμανίας, έτσι και η περιφέρεια Chemnitz/Hohenstein-Ernstthal αντιμετωπίζει τις οικονομικές συνέπειες της πολιτικής αλλαγής του 1989-90. Μεγάλες βιομηχανικές ζώνες έκλεισαν. Οι μικρές επιχειρήσεις παλεύουν για την οικονομική τους επιβίωση, ενώ η ανεργία βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα. Για αυτό τον λόγο μειώθηκε και ο αριθμός των μαθητευόμενων σε επιχειρήσεις.

Σκοπός του σχεδίου ήταν να εξασφαλίσει θέσεις μαθητείας σε επιχειρήσεις, που καλύπτουν τα ενδιαφέροντα και τις κλίσεις των νέων. Οι επιχειρήσεις παρέχουν την επαγγελματική εμπειρία και κατάρτιση που απαιτούνται για μια πραγματική θέση εργασίας. Οι ομάδες-στόχοι (οι δικαιούχοι) είναι άνεργοι νέοι κάτω των 25 ετών.

Το πρόγραμμα κρίθηκε ιδιαίτερα επιτυχές. Ο συνολικός αριθμός των δικαιούχων ήταν 900 άτομα. Οι δράσεις εξατομικευμένης εντατικής συμβουλευτικής (γενική, κοινωνική και παιδαγωγική) καθώς και μακροπρόθεσμης συμβουλευτικής και υποστήριξης επηρεάζουν θετικά την προσωπική ανάπτυξη. Έτσι οι νέοι μπορούν να απασχοληθούν στην ακατάλληλη εργασία ή να παρακολουθήσουν το κατάλληλο πρόγραμμα κατάρτισης. Οι ειδικές παρουσιάσεις και η πρακτική κατάρτιση

υποστηρίζουν τη διαδικασία προσωπικής αυτογνωσίας και αυτογνωσίας και επιτρέπουν στους νέους να σχεδιάσουν την προσωπική τους ζωή σύμφωνα με τις ανάγκες και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στην αγορά εργασίας. Σε σύγκριση με παρόμοιες πρωτοβουλίες, το έργο είχε χαρακτήρα πρόληψης, συμβάλλοντας στην κινητοποίηση και τις διαδικασίες μάθησης ανάλογα με τις συνθήκες. Η συνεργασία με τα περιφερειακά θεσμικά όργανα και τις επιχειρήσεις είναι σημαντική για την εδραίωση σχέσεων αμοιβαίας εμπιστοσύνης έτσι ώστε να υποστηριχθούν οι προσπάθειες τοποθέτησης των νέων σε κατάλληλες επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο της δράσης, αναπτύχθηκαν εσωτερικές επαφές με άλλα προγράμματα και ιδρύματα παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για νέους. Επίσης αναπτύχθηκαν εξωτερικές σχέσεις με περιφερειακούς θεσμούς, οργανισμούς και ενώσεις που δραστηριοποιούνται σε παρόμοιες ενέργειες.

Γερμανία

Περιφέρεια Chemnitz – Προώθηση της κοινωνικής ένταξης: Ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης δομής για την απασχόληση «Atlas Wasserwerk»

Στόχος του σχεδίου είναι να δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες απασχόλησης και ένταξης στην αγορά εργασίας ατόμων που ανήκουν σε μειονεκτούσες ομάδες του πληθυσμού, μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης και ανάπτυξης νέων δεξιοτήτων.

Από συζητήσεις με τοπικούς φορείς κοινωνικής πρόνοιας, φορείς απασχόλησης και οργανισμούς που παρέχουν στέγη σε άτομα με ειδικές ανάγκες, διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν πολλοί άνθρωποι με προβλήματα υγείας ή χρόνιες παθήσεις που βάσει του δικαίου της κοινωνικής πρόνοιας δεν εντάσσονται στην κατηγορία των «ατόμων με ειδικές ανάγκες». Στην πραγματικότητα αυτοί οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν σοβαρά εργασιακά προβλήματα.

Σκοπός του σχεδίου είναι η δημιουργία και η λειτουργία μιας δομής που θα βελτιώσει τη συμμετοχή των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην επαγγελματική ζωή. Η δομή αυτή θα βελτιώσει τη συμμετοχή των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην επαγγελματική ζωή. Η δομή αυτή θα ασχολείται με την γεωργία και συναφείς επιχειρήσεις. Δικαιούχοι θα είναι άνεργα άτομα με ειδικές ανάγκες, ηλικίας 25-30 ετών.

Οι βασικοί σκοποί του προγράμματος είναι:

- Προσανατολισμός και υποστήριξη ανάλογα με τις ανάγκες κάθε συμμετέχοντα.
- Παροχή επαγγελματικής κατάρτισης και κοινωνικής παιδαγωγικής υποστήριξης.
- Επανεένταξη στην αγορά εργασίας ή στην επαγγελματική ζωή.
- Δημιουργία θέσεων πλήρους και μερικής απασχόλησης.
- Ανάπτυξη της οικολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας (με πιστοποίηση).

Το δίκτυο αποτελεί στην ουσία ένα δίκτυο εταιριών κερδοσκοπικού και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που επικεντρώνονται στην ανάπτυξη των περιφερειακών δομών για την οικονομία και την απασχόληση. Το δίκτυο αυτό εγγυάται και την πώληση των προϊόντων της νέας παραγωγικής δομής.

Γερμανία

Δημιουργία Τοπικών Καταστημάτων: Nachbarschaftsladen 2000.

Η ιδέα της δημιουργία τοπικών καταστημάτων ξεκίνησε το 1991 και υλοποιήθηκε μέσω του πιλοτικού προγράμματος «Καταστήματα της Γειτονίας 2000». Το πρόγραμμα αφορά στην ίδρυση 12 επιχειρήσεων που παρέχουν διάφορες υπηρεσίες σε αγροτικές περιοχές των νέων Lander (πρώην Ανατολική Γερμανία).

Βασικός στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν να μειώσει ή και να εξαλείψει τον κίνδυνο οικονομικής και κοινωνικής περιθωριοποίησης ατόμων με χαμηλά προσόντα που ζουν σε αγροτικές περιοχές.

Το πρόγραμμα προέβλεπε την ίδρυση οικονομικά βιώσιμων καταστημάτων (με ελάχιστη μεταξύ τους απόσταση 5 χιλιομέτρων) σε περιοχές που δεν υπήρχαν εμπορικές δραστηριότητες. Για να γίνουν αυτά τα καταστήματα ελκυστικότερα, το πρόγραμμα προέβλεπε την παροχή από αυτά υπηρεσιών όπως ταχυδρομείου, πώλησης στιγμιαίων, λαχείων, κούριερ, διοικητικών υπηρεσιών, καφέ, ταξί και υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα δημιούργησε από μια έως πέντε θέσεις (πλήρους ή μερικής απασχόλησης) για κάθε κατάστημα, ανάλογα με την περιοχή που βρίσκεται. Για την λειτουργία των καταστημάτων χρησιμοποιήθηκαν δύο νομικές μορφές: Είτε ιδιωτικά καταστήματα είτε δημοτικά. Και στις δύο περιπτώσεις ήταν υποχρεωτικό, οι εργαζόμενοι να είναι κάτοικοι της περιοχής στην οποία βρίσκεται το κατάστημα.

Βέλγιο

Περιοχή Limburg – Δουλεύοντας για την απασχόληση: Δημιουργώντας μια «προσωπική καθοδηγητική οδό» σε τοπικό επίπεδο.

Στην περιοχή του Limburg υπάρχουν πολλοί φορείς των οποίων αρμοδιότητα είναι η εκπαίδευση-κατάρτιση και η καθοδήγηση των ανέργων. Η ύπαρξη πολλών και διαφορετικών φορέων δημιουργούσε προβλήματα συντονισμού και καθοδήγησης με αποτέλεσμα την διοργάνωση πολλών προγραμμάτων κατάρτισης, ομοίων μεταξύ τους και μη προσαρμοσμένων στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η επικοινωνία μεταξύ των διάφορων φορέων ήταν πολύ μικρή ή και μερικές φορές ανύπαρκτη.

Το έτος 1996, η Φλαμανδική Υπηρεσία Απασχόλησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης (VDAB) αποφάσισε να κάνει κάτι για την έλλειψη συνεργασίας. Η VDAB ίδρυσε έναν αριθμό τοπικών ενώσεων, χρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις οποίες συμμετείχαν η VDAB, ιδιωτικές επιχειρήσεις και σύλλογοι ιδιωτών, ενώσεις εργοδοτών και εργαζομένων καθώς και άλλοι φορείς εμπλεκόμενοι με την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση. Έτσι δημιουργήθηκε η συνεργασία με την ονομασία «Δουλεύοντας για την Απασχόληση» με στόχο την εγγυημένη παροχή καθοδηγητικών και άλλων συμπληρωματικών προς τους ανέργους υπηρεσιών, την αύξηση της συμμετοχής των ανέργων σε προγράμματα κατάρτισης και τέλος την δημιουργία προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με πραγματικό αντίκρισμα στην αγορά εργασίας.

Το μέσο για τον συντονισμό ήταν η δημιουργία μιας βάσης δεδομένων η οποία μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από όλους του συμμετέχοντες. Σε αυτή την βάση καταγράφονται όλοι οι άνεργοι με τις ιδιαιτερότητες τους καθώς και όλες οι κενές θέσεις εργασίας από την αγορά. Το αποτέλεσμα είναι να υπάρχει ένας κοινός σχεδιασμός από όλους του φορείς όσον αφορά στα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης τα οποία θα ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας καθώς και στον αριθμό και τις ιδιαιτερότητες των ανέργων. Έτσι οι άνεργοι λαμβάνουν εξατομικευμένη στήριξη και καθοδήγηση που ανταποκρίνεται στις προσωπικές ιδιαιτερότητες του και έχει μεγαλύτερη πιθανότητα να του εξασφαλίσει μια θέση στην αγορά εργασίας.

Βέλγιο

Περιοχή Limburg – «Δρόμοι προς την Εργασία»: Νέες θέσεις εργασίας για τους ανέργους σε τομείς παραγωγής που αντιμετωπίζουν προβλήματα εύρεσης εξειδικευμένου προσωπικού.

Το πρόγραμμα «Δρόμοι προς την Εργασία» το οποίο υλοποιείται στην περιφέρεια του Limburg σχεδιάστηκε για να αντιμετωπίσει δύο βασικά προβλήματα: Την ελλιπή εισροή ειδικευμένων εργαζομένων σε αναπτυσσόμενους τομείς και την έλλειψη προσόντων των μακροχρόνια ανέργων, που προέρχονται από τον φθίνων τομέα των ανθρακωρυχείων. Συνεπώς ο στόχος του προγράμματος είναι να συνδυάσει την ζήτηση εξειδικευμένης εργασίας με τα προγράμματα εκπαίδευσης τα οποία σκόπιμα κατευθύνονται στον τομέα των κατασκευών και του σιδήρου.

Το πρόγραμμα «Tracks to Work» ξεκίνησε με πρωτοβουλία του VDAB το έτος 1997 και βασίστηκε σε μια συνεργασία ή οποία: Πρώτον, ξεκίνησε εντατική συνεργασία μεταξύ φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης, κοινωνικούς οργανισμούς και δημόσιες υπηρεσίες σε περιφερειακό επίπεδο και δεύτερον, ξεκίνησε ένας διάλογος

με έναν μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε ταχέως αναπτυσσόμενους φορείς σχετικά με την εξειδίκευση που απαιτούν να έχουν οι εργαζόμενοι σε αυτούς τους τομείς.

Το πρόγραμμα υλοποιείται ως εξής: Κάθε άνεργος περνάει από συνέντευξη και καταγράφονται τα χαρακτηριστικά του. Έπειτα, σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις που έχουν κενές θέσεις εργασίας, κάθε άνεργος εκπαιδεύεται για να καλύψει μια τέτοια θέση εργασίας. Ο συντονισμός και η βαθιά γνώση της αγοράς εργασίας είναι σημαντικοί παράγοντες για την επιτυχία του προγράμματος. Το πρόγραμμα χαρακτηρίστηκε επιτυχές μιας και το έτος 1998, 718 άνεργοι επωφελήθηκαν από τους οποίους σήμερα 387 κατέχουν μια μόνιμη θέση εργασίας.

Βέλγιο

Περιοχή Boivenistier – Καταπολέμηση της ανεργίας: Το χωριό του ψωμιού.

Το χωριό Boivenister βρίσκεται σε μια αγροτική περιοχή της Βαλονίας. Το χωριό Boivenister έχει πληθυσμό περίπου 300 κατοίκους και προσπάθησε να ανακάμψει οικονομικά μέσω μιας στρατηγικής αύξησης του τουρισμού βασισμένη στην παραγωγή ψωμιού και διαφόρων σχετικών προϊόντων καθώς και την προβολή του ως τοπικού παραδοσιακού προϊόντος.

Το πρόγραμμα βασίστηκε στην πληροφόρηση του τοπικού πληθυσμού και την πρωτοβουλία και θέληση των τοπικών οικονομικών παραγόντων. Υλοποιήθηκε με την συμμετοχή και συνεργασία τοπικών ιδιωτικών παραγόντων και δημοσίων φορέων και επέφερε δραστικές αλλαγές στο τοπικό οικονομικό-κοινωνικό περιβάλλον.

Η υλοποίηση αυτού του προγράμματος δημιούργησε 5 άμεσα σχετιζόμενες μόνιμες θέσεις εργασίας και 10 έμμεσα σχετιζόμενες μόνιμες θέσεις εργασίας.

Σουηδία

Νομός Smaland – Πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας: Το μοντέλο Vaggeryd.

Το μοντέλο Vaggeryd αναπτύσσει μεθόδους συνεργασίας με τους τοπικούς φορείς για την δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης. Στόχος του μοντέλου Vaggeryd είναι να «χτίσει γέφυρες», να δημιουργήσει τις βάσεις συνεργασίας με το εμπόριο και τη βιομηχανία για την εφαρμογή των πολιτικών για την αγορά εργασίας.

Το μοντέλο Vaggeryd είναι στην ουσία ένας συνδυασμός εκπαίδευσης/κατάρτισης στην θέση εργασίας. Το μοντέλο περιγράφεται ως εξής: κάθε καταρτιζόμενος παρακολουθεί θεωρητικά μαθήματα μια ή δύο φορές την εβδομάδα. Τις υπόλοιπες ημέρες η κατάρτιση γίνεται στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Κάθε 5-8 εβδομάδες, οι συμμετέχοντες αλλάζουν επιχείρηση. Στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα ευρύ

δίκτυο για τους συμμετέχοντες και να διευκολυνθούν τόσο οι ίδιοι, όσο και οι επιχειρήσεις για να βρουν την κατάλληλη δουλειά/το κατάλληλο άτομο. Το περιεχόμενο του προγράμματος αποφασίζεται σε συνάρτηση με τις ανάγκες των επιχειρήσεων και την αξιολόγηση της διαχειριστικής ομάδας, λαμβάνοντας υπ' όψη τις ειδικές ανάγκες των επιχειρήσεων και των επιμέρους αναγκών κατάρτισης. Κάθε συμμετέχοντας έχει ένα εξατομικευμένο σχέδιο εκπαίδευσης. Πρωταρχικός ρόλος του εκπαιδευτικού συνεργάτη είναι να επισκέπτεται τις επιχειρήσεις, χωρίς να τον περιμένουν και να διασφαλίζει ότι υπάρχει ο συμφωνημένος αριθμός ειδικών, ότι τα εκπαιδευτικά σχέδια ακολουθούνται σωστά και ότι οι μαθητές εκτελούν σωστά τις εργασίες τους. Τα αποτελέσματα αυτών των συναντήσεων παρουσιάζονται στην επόμενη συνάντηση της διαχειριστικής ομάδας. Εάν διαπιστωθούν προβλήματα, τότε συζητείται η λήψη των κατάλληλων μέτρων. Επίσης συζητείται το εάν οι μαθητές μπορούν να ακολουθήσουν το σχέδιο, διαφορετικά θα πρέπει να γίνουν αναθεωρήσεις. Κάτι τέτοιο μπορεί να σημαίνει ότι οι στόχοι που θα τεθούν δεν θα είναι το ίδιο υψηλοί με τους αρχικούς, αλλά σε καμία περίπτωση δεν θίγεται η ιδέα της απόκτησης λειτουργικών προσόντων.

Ο αριθμός των συμμετεχόντων βασίζεται στις ανάγκες των επιχειρήσεων για νέους υπαλλήλους το επόμενο 6μηνο ή 9μηνο.

Το πρόγραμμα κρίνεται επιτυχές. Συνολικά συμμετείχαν 1200 άτομα και σύμφωνα με τα στοιχεία το 90% εξ αυτών έχει βρει μόνιμη εργασία. Επίσης το πρόγραμμα προσέφερε και σημαντική στήριξη και στους επιχειρηματίες.

Σουηδία

Πόλη Skelleftea – Interpraktik: Αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και πρόωθηση της κινητικότητας.

Η υποτροφία Intepraktik είναι πρόγραμμα που βοηθά τους άνεργους νέους να αποκτήσουν πολύτιμη επαγγελματική εμπειρία στο εξωτερικό, να βελτιώσουν τα προσόντα τους και την θέση τους στην αγορά εργασίας. Η πρακτική προσφέρει νέες εμπειρίες, καλύτερη γνώση ξένων γλωσσών και βαθύτερη κατανόηση άλλων πολιτισμών. Από την άλλη πλευρά, αυξάνονται οι ευκαιρίες των νέων για πρόσβαση στην απασχόληση στη Σουηδία ή στο εξωτερικό.

Οι βασικές ενέργειες που έγιναν στο πλαίσιο του προγράμματος είναι προσανατολισμός, συμβουλευτική και κατάρτιση των συμμετεχόντων. Ομάδα-στόχος του προγράμματος είναι άνεργοι και άτομα με ειδικές ανάγκες ηλικίας 20-30 ετών.

Πιο συγκεκριμένα, ο ενδιαφερόμενος ρυθμίζει από μόνος του την τοποθέτηση του σε θέμα εργασίας σε μια ξένη χώρα. Η θέση του θα πρέπει να καλύπτει τους σκοπούς του προγράμματος δηλ. τα καθήκοντα του νέου θα πρέπει να έχουν

εκπαιδευτικό χαρακτήρα έτσι ώστε μετά την λήξη της περιόδου πρακτικής, να έχει αποκτήσει περισσότερες γνώσεις / εμπειρίες. Η τοποθέτηση μπορεί να είναι σε επιχειρήσεις, οργανισμούς, ιδρύματα, στο δημόσιο τομέα ή ακόμα και να αφορά εθελοντική εργασία σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Το πρόγραμμα συμβάλλει άμεσα στην προώθηση της ελεύθερης κινητικότητας των ατόμων και στην μείωση της μακροχρόνιας ανεργίας. Επίσης έχει θετική επίδραση στην καταπολέμηση του αποκλεισμού των ατόμων με ειδικές ανάγκες από την αγορά εργασίας. Χαρακτηρίζεται ως απόλυτα επιτυχές μιας το 75% των 40 ατόμων που επωφεληθήκαν από αυτό βρήκαν εργασία ή ξεκίνησαν σπουδές, περίπου 90 ημέρες μετά το τέλος της περιόδου εργασίας στο εξωτερικό που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος.

Σουηδία

Περιοχή Orebro – Ηλεκτρονικό Εμπόριο: Χρησιμοποιώντας το Internet για την δημιουργία νέων επαγγελμάτων.

Στην περιφέρεια του Orebro όλο και περισσότεροι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες έχουν μια ευκαιρία να αποδείξουν ότι δικαιούνται μια θέση στην αγορά εργασίας.

Το έτος 1998, τρεις δημόσιοι φορείς στην επαρχία του Orebro ξεκίνησαν μια συνεργασία με αρκετές επιχειρήσεις, το εκπαιδευτικό κέντρο ενηλίκων και τον ιδιωτικό οργανισμό Activa. Ο σκοπός αυτής της συνεργασίας είναι να κατευθυνθούν οι πόροι που είναι διαθέσιμοι προς όφελος των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των εταιρειών που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο σα μέσο πώλησης προϊόντων. Πολλές από τις εταιρείες ζητούν ανθρώπους με εξοικείωση στους υπολογιστές και στο διαδίκτυο και οι άνεργοι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες φαίνεται ως η καλύτερη πηγή διαθέσιμου εργατικού δυναμικού.

Η πορεία υλοποίηση του προγράμματος παρουσιάζει μεγάλη ευελιξία στην προσπάθεια της να χτίσει γέφυρες μεταξύ των εταιρειών που χρειάζονται προσωπικό και των ανέργων ατόμων με ειδικές ανάγκες. Αυτή η διαδικασία σύνδεσης αναλαμβάνεται από το κέντρο εκπαίδευσης ενηλίκων το οποίο σχεδιάζει και αναλαμβάνει να υλοποιήσει εκπαιδευτικά προγράμματα, τον σχεδιασμό των ιστοσελίδων κλπ. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι κάθε εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες κάθε επιχείρησης και μπορεί να είναι και εξατομικευμένο, προσαρμοσμένο και στις ιδιαιτερότητες και κάθε εκπαιδευόμενου.

Η πορεία του προγράμματος κρίνεται απόλυτα επιτυχημένη μιας και πολλές επιχειρήσεις εκπαιδευσαν τους υπαλλήλους τους όπως ακριβώς ήθελαν και ένας μεγάλος αριθμός ατόμων με ειδικές ανάγκες έχει επανακτήσει την αξιοπρέπεια και αυτόεκτίμηση του, έχοντας μια μόνιμη θέση εργασίας, χωρίς να είναι βάρος για την υπόλοιπη κοινωνία.

Ιταλία

Επαρχίες Cuneo και Asti – Υποστήριξη νέων επιχειρήσεων: Τοπικό σύμφωνο Val Bormida Alta Langa.

Στόχος της δράσης είναι η υποστήριξη των τοπικών μικρών επιχειρήσεων και επικεντρώνεται στην εκμετάλλευση των περιφερειακών και περιβαλλοντικών πόρων των 59 Δήμων που ανήκουν σε αυτές τις δύο επαρχίες.

Στο εταιρικό σχήμα μετέχουν 14 τοπικές μικρές και μεσαίες. Κάθε εταίρος συνεισφέρει στην τοπική οικονομική ανάπτυξη ανάλογα με τον τομέα της δραστηριοποίησής του. Οι ενέργειες που προωθούνται συνδέονται στενά με τις δυνατότητες της περιοχής και αφορούν στην εμπορική εκμετάλλευση παραδοσιακών προϊόντων, χειροτεχνία και τουριστικές υπηρεσίες. Κάθε εταίρος είναι ειδικευμένος σε ένα συγκεκριμένο τομέα και σκοπός είναι η αντιμετώπιση των τοπικών αναγκών και η οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Η προώθηση και η ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας θεωρείται αναπόσπαστο στοιχείο για την ανάπτυξη της περιοχής γενικότερα.

Η εταιρική σχέση αποσκοπεί στα ακόλουθα:

1. Οικονομική ενδογενή ανάπτυξη στην ενεργοποίηση των παραγωγικών σχέσεων.
2. Βελτίωση της τοπικής κουλτούρας.
3. Κοινωνική ένταξη και ανάπτυξη μέσω κατάρτισης και δράσεων ενεργούς συμμετοχής.

Για την επίτευξη του στόχου, προσδιορίστηκαν συγκεκριμένοι τομείς παρέμβασης:

- Τουρισμός: Μέσα από τις διαφορετικές μορφές του, θεωρείται ένας από τους κυριότερους τομείς της περιοχής.
- Γεωργία και Κτηνοτροφία: Παραδοσιακές μορφές καλλιέργειας και νέες μορφές βιολογικής καλλιέργειας.
- Χειροτεχνία και μικρές τοπικές βιοτεχνίες: Με σκοπό την προώθηση των τοπικών παραγωγικών δραστηριοτήτων, την διατήρηση της τοπικής γνώσης και των τοπικών θέσεων εργασίας.
- Υπηρεσίες μεταποίησης και μάρκετινγκ παραδοσιακών προϊόντων, οικοδομικές εργασίες, προστασία του τοπικού περιβάλλοντος.

Ο συνολικός αριθμός των δικαιούχων είναι 14 επιχειρήσεις, στις οποίες δημιουργήθηκαν 53 θέσεις απασχόλησης στους τομείς της εμπορικής εκμετάλλευσης παραδοσιακών προϊόντων, της χειροτεχνίας και των τουριστικών υπηρεσιών.

Ιταλία

***Πόλη Τορίνο – Αντιμετώπιση της ανισότητας μεταξύ Ανδρών και Γυναικών.
Σύμπραξη WELL: Γυναίκες επιχειρηματίες μαθαίνουν να γίνονται ηγέτες.***

Στόχος της σύμπραξης WELL είναι να συμβάλλει στην προαγωγή γυναικών που έχουν ανάλογη κατάρτιση και προσόντα σε ηγετικές θέσεις.

Το δίκτυο ιδρύθηκε το 1989 στο Τορίνο και σήμερα έχει περισσότερους από 300 εταίρους. Αναλαμβάνει προγράμματα ανάπτυξης για την αύξηση των δεξιοτήτων των γυναικών επιχειρηματιών. Ένας από τους κύριους σκοπούς της σύμπραξης είναι η ένταξη γυναικών επιχειρηματιών σε ηγετικούς οργανισμούς των επιχειρηματικών ενώσεων σε τοπικό ή και εθνικό επίπεδο.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι γυναίκες επιχειρηματίες προκλήθηκαν να αναλάβουν ηγετικούς ρόλους και λειτουργίες στο πλαίσιο του προγράμματος. Κάθε εταίρος καθόρισε συγκεκριμένο αριθμό συμμετεχόντων με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και έτσι επιτεύχθηκε η συνεργασία με τους επίσημους εκπρόσωπους του WELL. Μετά από αυτή την πρώτη φάση, συμμετείχαν και άλλες γυναίκες επιχειρηματίες, οι οποίες πληροφορήθηκαν το περιεχόμενο του σχεδίου. Τέλος οργανώθηκαν σεμινάρια πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης, για την παροχή όλων των απαραίτητων μέσων για την συμμετοχή των γυναικών στην λήψη αποφάσεων και τους οργανισμούς.

Το σχέδιο WELL πέτυχε τα επιθυμητά αποτελέσματα: την εισαγωγή γυναικών με υψηλά προσόντα που ήδη εργάζονται σε επιχειρήσεις, στην κυβέρνηση και σε όργανα λήψης αποφάσεων των οργανισμών, προκειμένου να γίνουν ευρέως γνωστά τα προβλήματα και τα ζητήματα που συνδέονται με τις ίσες ευκαιρίες. Όλες οι γυναίκες επιχειρηματίες που συμμετείχαν στο σεμινάριο που οργανώθηκε, τώρα καλύπτουν θέσεις λήψης αποφάσεων.

Ιταλία

Περιοχή Brescia – Exodus: Επαγγελματική Κατάρτιση Φυλακισμένων.

Από το έτος 1988 ένας συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης με την ονομασία Exodus, απασχολεί 20 εργαζόμενους, εκ των οποίων οι οκτώ είναι φυλακισμένοι κοντά στον χρόνο αποφυλάκισης τους. Από την ίδρυση του ο συνεταιρισμός – ο οποίος ξεκίνησε με χρηματοδότηση των περιφερειακών αρχών – έχει συνολικά απασχολήσει 50 εργαζόμενους/φυλακισμένους που βρίσκονταν κοντά στην αποφυλάκιση τους.

Ο συνεταιρισμός αυτός δραστηριοποιείται στον χώρο των οικοδομικών υλικών – πόρτες, παράθυρα κλπ. – έχει ως σκοπό να βοηθήσει τον φυλακισμένο να αποκτήσει κάποια επαγγελματική κατάρτιση ούτως ώστε να είναι ομαλότερη η επιστροφή του στην κοινωνία. Μόλις αποφυλακίζεται ο Exodus αναλαμβάνει να βοηθήσει το πρώην εργαζόμενο της να βρεί εργασία. Από την άλλη πλευρά, η

εταιρεία Exodus, είναι κερδοφόρα και θεωρείται πολύ καλή στον χώρο της. Η πρωτοβουλία θεωρείται απόλυτα επιτυχημένη.

Ιταλία

Περιφέρεια Τοσκάνης – Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης *Cafea Cooperative*

Το ΤΣΑ στηρίχθηκε στη βάση προηγούμενου σχεδίου της περιοχής, το οποίο ξεκίνησε το 1996, με στόχο την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας. Οι παραδοσιακοί τομείς δραστηριότητας είναι η βιομηχανία μαρμάρου, η μεταλλουργία, η βιοτεχνία, ο τουρισμός και η γεωργία. Χαρακτηριστικό του συμφώνου είναι η υποστήριξη των μακροχρόνια ανέργων, προκειμένου να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας, κυρίως μέσω της δημιουργίας επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Το εργαλείο συνίσταται στην δημιουργία ενός τοπικού συνεταιρισμού περιορισμένης ευθύνης, ο οποίος ολοκληρώθηκε το 1997 και έχει ως μέλη άτομα από την ομάδα στόχου, δηλαδή μακροχρόνια ανέργους, άνω των 40 ετών. Το 1998 ο συνεταιρισμός έγινε αγροτικός και ενισχύθηκε από το εταιρικό σχήμα του ΤΣΑ.

Εξήντα μακροχρόνια άνεργοι ωφελήθηκαν από το πρόγραμμα με εποχιακή εργασία, επαγγελματικό επανα-προσανατολισμό, ψυχολογική υποστήριξη και κατάρτιση. Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν ένα πρόγραμμα κοινωνικής ψυχολογίας για μακροχρόνια ανέργους, με ιδιαίτερη έμφαση στην ομάδα στόχου ηλικίας 40-50 ετών. Δεύτερον, για τους ανέργους που έχουν ήδη περάσει το πρώτο στάδιο, ακολουθεί το στάδιο του επαγγελματικού επανα-προσανατολισμού σε νέες ευκαιρίες απασχόλησης, σε συνδυασμό με την κατάλληλη επαγγελματική κατάρτιση. Το πρόγραμμα, σύμφωνα με τους συντελεστές του, πέτυχε να επανεντάξει στην αγορά εργασίας άτομα της ομάδας στόχου. Ποιοτικά το πρόγραμμα είχε σημαντικά αποτελέσματα σε σχέση με την ψυχολογική υποστήριξη και την κινητοποίηση των ατόμων αυτών, ενώ το αντικείμενο του συνεταιρισμού ήταν τέτοιο που έδωσε την δυνατότητα εποχιακής απασχόλησης.

Ιρλανδία

Περιοχή *Westmeath* – Προώθηση της κοινωνική ένταξης: Σύμφωνο Απασχόλησης *Westmeath*.

Το σύμφωνο απασχόλησης *Westmeath* (WEP) αναπτύσσει πολιτικές στρατηγικής και συνεργασίας καθώς και προγράμματα για τη μείωση της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού στο νομό *Westmeath*. Ο ρόλος του WEP είναι να συνεργάζεται με τους τοπικούς φορείς στο νομό, οι οποίοι αντιμετωπίζουν θέματα

οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης μέσω καινοτομικών πιλοτικών ενεργειών και ανάπτυξης κατάλληλων πολιτικών.

Οι βασικοί εταίροι του WEP είναι το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ανάπτυξης του Westmeath, η Ομάδα Δράσης της Κοινότητας Athlone (ACT), οργανισμός μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχει υποστήριξη σε άτομα με ειδικές ανάγκες και ο FAS, ο Εθνικός Οργανισμός Κατάρτισης και Απασχόλησης.

Οι ομάδες στόχοι / δικαιούχοι των ενεργειών του WEP είναι: μακροχρόνια άνεργοι (σε αστικές και αγροτικές περιοχές), άτομα που προέρχονται από οικογένειες αγροτών με χαμηλό εισόδημα, άτομα που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο, μονογονεϊκές οικογένειες, άτομα με ειδικές ανάγκες, Τσιγγάνοι, άστεγοι και άτομα διαφορετικής εθνικής προέλευσης.

Οι στόχοι του WEP είναι:

- Να βοηθήσει όσους επιθυμούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας ή / και να ακολουθήσουν άλλες κατάλληλες ευκαιρίες εξέλιξης, π.χ. να συνεχίσουν τις σπουδές τους ή και να παρακολουθήσουν προγράμματα κατάρτισης.
- Να προσδιορίσει και να αντιμετωπίσει, μέσω συγκεκριμένης έρευνας, τις ομάδες-στόχους και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους και να βρει τις κατάλληλες λύσεις για την εξασφάλιση της συμμετοχής αυτών των ομάδων σε όλες τις πτυχές του κοινωνικού βίου.
- Να διευκολύνει και να αναπτύξει περαιτέρω τη συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών φορέων που παρέχουν υπηρεσίες σε άνεργους.
- Σε συνεργασία με άλλους φορείς, να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που δημιουργούνται στην τοπική αγορά εργασίας από την έλλειψη δεξιοτήτων.
- Να συνεργαστεί με άλλους φορείς για την ανάπτυξη εναλλακτικών ευκαιριών απασχόλησης για τα άνεργα και κοινωνικά αποκλεισμένα άτομα του νομού Westmeath, π.χ. μέσω του Προγράμματος Κοινωνικής Οικονομίας.
- Να αναπτύξει σχέσεις με εργοδότες και να διευκολύνει μια διαδικασία σύνδεσης μεταξύ ανέργων και τοπικής αγοράς εργασίας.

Το WEP υλοποίησε, διαχειρίστηκε ή και χρηματοδότησε μια σειρά δράσεων και ενεργειών για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών.

Ιρλανδία

Περιοχή Co. Mayo – Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας: I.R.D. Kiltimagh.

Αποστολή του I.R.D. Kiltimagh είναι η πλήρης ανάπτυξη των οικονομικών δυνατοτήτων του Kiltimagh και της ευρύτερης περιοχής με τρόπο τέτοιο ώστε να αποκομίσει οφέλη το σύνολο της κοινότητας.

Το έτος 1998 διεξήχθη έρευνα στο Kiltimagh, όπου διαπιστώθηκε ότι το 75% των νέων αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τον τόπο τους προκειμένου να βρουν

απασχόληση. Επίσης η έρευνα έδειξε ότι το 40% των κτιρίων της πόλης εγκαταλελειμμένα και έπρεπε να κατεδαφιστούν, ενώ ότι το υπόλοιπο 60% των κτιρίων να ανακαινιστεί. Μια ομάδα 10 ανθρώπων σχεδίασε ένα μοντέλο για την μακροπρόθεσμη ανανέωση της πόλης και αναζήτησε οικονομική βοήθεια από την τοπική οικονομία.

Ο κοινοτικός οργανισμός ανάπτυξης I.R.D. Kiltimagh, σχεδίασε και υλοποίησε μια σειρά ενεργειών που είχαν ως στόχο την αναμόρφωση της πόλης μέσω αποκατάστασης κτιρίων, δημιουργίας μουσείων και γενικώς ενεργειών που είχαν ως στόχο την προσέλκυση τουριστών στην περιοχή. Επίσης υλοποιήθηκαν ενέργειες στήριξης των ανέργων (Κατάρτιση, Εκπαίδευση) καθώς και ενέργειες προσέλκυσης επιχειρήσεων στην πόλη.

Κεντρικό σημείο της πολιτικής του προγράμματος είναι η αντιμετώπιση των αναγκών της τοπικής κοινωνίας. Για αυτό τον λόγο έχουν αναπτυχθεί διεργασίες διαβουλεύσεων με την τοπική κοινωνία και έχουν πραγματοποιήσει πολλά εργαστήρια όπου μέλη της τοπικής κοινωνίας, μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους ως προς ποιες θα πρέπει να είναι οι προτεραιότητες των προγραμμάτων του I.R.D. Kiltimagh στο μέλλον.

Το πρόγραμμα κρίθηκε απολύτως επιτυχές. Δημιουργήθηκαν 400 θέσεις απασχόλησης και 53 νέες επιχειρήσεις στους τομείς του τουρισμού και άλλων συμπληρωματικών σε αυτόν τομέων. Επίσης αυξήθηκε ο πληθυσμός της πόλης κατά 14% από το 1996.

Ιρλανδία

Πόλη Dundalk – Στήριξη της Επιχειρηματικότητας: Από την ανεργία στην δημιουργία επιχείρησης.

Η συνεργασία και η συμφωνία μεταξύ δημοσίων φορέων και της σύμπραξης Dundalk Employment, έδωσε την δυνατότητα σε μακροχρόνια ανέργους να δημιουργήσουν την δική τους επιχείρηση.

Η συνεργασία μεταξύ της Υπηρεσίας Κοινωνικών και Οικογενειακών Θεμάτων (DSCFA) και της σύμπραξης Dundalk Employment Partnership, έδωσε την δυνατότητα σε μακροχρόνια ανέργους να διατηρούν το επίδομα ανεργίας ενώ παράλληλα ξεκινούν επιχειρηματική δραστηριότητα (Area Enterprise Allowance). Το επίδομα πληρώνεται για 4 χρόνια ενώ μειώνεται βαθμιαία από 100% το πρώτο έτος σε 25% το τέταρτο έτος.

Η λογική του συγκεκριμένου μέτρου είναι να παρέχει μια στήριξη στους ανέργους που προσπαθούν να απελευθερωθούν από την κατάσταση ανεργίας δημιουργώντας την δική τους επιχείρηση.

Τα αποτελέσματα του μέτρου είναι ενθαρρυντικά μιας και το 70% 287 συμμετεχόντων στο πρόγραμμα έχουν δημιουργήσει δικιά τους επιχείρηση η οποία λειτουργεί ακόμη.

Ιρλανδία

Περιοχή Dundalk Drogheda – Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης Dundalk-Drogheda.

Χαρακτηριστικό του Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης της περιοχής είναι η οικονομική ενσωμάτωση των μακροχρόνια ανέργων σε μια απομακρυσμένη περιοχή. Τα στοιχεία που συνέβαλαν στη δημιουργία του Τοπικού Συμφώνου για την απασχόληση ήταν η ανάγκη να εξευρεθούν καινοτομικές και αποτελεσματικές λύσεις. Τα κυριότερα επίπεδα παρέμβασης του Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης ήταν:

- Η εξοικονόμηση ενέργειας.
- Η ανακύκλωση και το περιβάλλον.
- Η προώθηση της απασχόλησης.
- Η σύσταση εταιρίας για την εποχιακή απασχόληση.
- Η παραγωγή βιολογικών προϊόντων.

Συγκεκριμένα έργα που υλοποιούνται στα πλαίσια του ΤΣΑ είναι:

- Το πρόγραμμα Shuttle 2000, το οποίο αποτελεί μια πρωτοβουλία κατάρτισης για τεχνικούς λογισμικού που έχουν δίπλωμα, για απασχόληση σε συναφείς τομείς, σε συνεργασία με ιδιωτικές εταιρίες.
- Σύσταση εταιρίας συλλογής ανακυκλωμένων ποδηλάτων, και προώθησης τους μέσω οργανώσεων ανθρωπιστικής βοήθειας στον Τρίτο Κόσμο. Η εταιρία κάνει επίσης ανακατασκευές χρησιμοποιημένων εργαλείων για επαναπώληση.
- Παραγωγή και διάθεση προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας. Σύσταση εταιρίας προώθησης και καλλιέργειας προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας και τοποθέτηση τους στην αγορά.
- Κέντρο Ανάπτυξης Τηλεργασίας. Το πρόγραμμα έχει στόχο την ανάπτυξη νέων θέσεων εργασίας στο πεδίο της τηλεργασίας και των τηλεπωλήσεων. Αυτοί οι χώροι θεωρούνται οι γρηγορότερα αναπτυσσόμενοι για την απασχόληση και την αυτοαπασχόληση στην οικονομία και αντιμετωπίζουν πρόβλημα ειδικοτήτων.
- Σχέδιο Ανάπλασης της Περιοχής.
- Σχέδιο Δημιουργίας ενός Οικολογικού Χωριού.

Πορτογαλία

Περιοχή Alentejo – Άνεργες γυναίκες επιστρέφουν στην αγορά εργασίας έπειτα από εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων.

Το ύψος της ανεργίας είναι μεγάλο στην περιοχή Alentejo της Πορτογαλίας. Το ποσοστό της ανεργίας είναι 12% εκ των οποίων 72% είναι γυναίκες. Επιπρόσθετα, οι γυναίκες καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό όσον αφορά στην μακροχρόνια ανεργία. Αυτοί οι παράγοντες οδήγησαν στην δημιουργία συνεργασίας διαφόρων φορέων στην περιοχή του Alentejo, στόχος της οποίας ήταν να ενταχθούν οι άνεργες γυναίκες στην αγορά εργασίας.

Ο τομέας της χειροτεχνίας έχει μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης στην περιοχή του Alentejo και μπορεί να παίξει πολύ σημαντικό ρόλο στην αναζωογόνηση της περιοχής, μέσω της ίδρυσης μικρών βιοτεχνικών μονάδων. Παρόλα αυτά, ήταν πολύ δύσκολο να αναληφθούν τέτοιου είδους επιχειρηματικές δράσεις από άνεργες γυναίκες λόγω παρωχημένων παραδοσιακών κοινωνικών αντιλήψεων.

Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, ξεκίνησε μια συνεργασία μεταξύ φορέων της Κεντρικής Κυβέρνησης, Τριών Δήμων, διαφόρων κοινοτήτων καθώς και της Τοπικής Υπηρεσίας Ανάπτυξης του Νοτιοδυτικού Alentejo. Στόχος της προαναφερόμενης σύμπραξης ήταν: Η επιμόρφωση των γυναικών σε παραδοσιακές χειρο-τεχνικές παράλληλα με την επιμόρφωση τους σε μοντέρνους τρόπους διοίκησης, πωλήσεων, διαφήμισης κλπ. Επίσης, ισορροπία έπρεπε να κρατηθεί όσον αφορά την μετάβαση από τις παραδοσιακές κοινωνικές καταστάσεις στις νέες ιδέες.

Η υλοποίηση της παραπάνω ιδέας έγινε μέσω τριών προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, διάρκειας 18 μηνών για 45 άνεργες γυναίκες χαμηλών προσόντων ηλικίας 40 έως 45 ετών. Τα προγράμματα κατάρτισης ήταν εξατομικευμένα και προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητες της κάθε καταρτιζόμενης. Το αποτέλεσμα του προγράμματος ήταν η δημιουργία τριών χειροτεχνικών επιχειρήσεων.

Πορτογαλία

Περιοχή Alentejo – Η ανεργία και η μετανάστευση μειώνουν το δυναμικό νέων ανθρώπων της περιοχής.

Οι άνεργοι - κάτω των 25 - νέοι, αντιπροσωπεύουν το 20% των ανέργων της περιοχής του Alentejo. Η ανεργία δημιουργεί σημαντικό ρεύμα μετανάστευσης από την περιοχή, γεγονός το οποίο μπορεί να δημιουργήσει πρόβλημα στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της περιοχής, μελλοντικά. Αν η μετανάστευση στην περιοχή συνεχιστεί, θα αλλάξει δραστικά η πληθυσμιακή διάρθρωση της περιοχής.

Με σκοπό την αναστροφή αυτής της τάσης, ένας μεγάλος αριθμός αλληλοσυμπληρωματικών δημόσιων και ιδιωτικών φορέων της περιοχής δημιούργησε μια σύμπραξη που είχε ως στόχο να δώσει στους νέους της περιοχής κίνητρα να παραμείνουν στην περιοχή. Αυτό το κοινό πρόγραμμα υλοποιείται σε

πέντε επαρχίες του Alentejo. Αρχικά το πρόγραμμα προέβλεπε έρευνα για να εξακριβωθούν οι επαγγελματικές ανάγκες της περιοχής καθώς και έρευνα που κατέγραψε τις ιδιαιτερότητες των ανέργων νέων της περιοχής. Με βάση αυτή την έρευνα, σχεδιάστηκε και το έτος 1999 υλοποιήθηκε εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Οικοτουρισμός» και είχε διάρκεια 9 μήνες. Το πρόγραμμα είχε σαν στόχο την ανάδειξη των τουριστικών σημείων της περιοχής του Alentejo και την εκπαίδευση των νέων σε τομείς τουρισμού.

Το πρόγραμμα έχει δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και χαρακτηρίζεται επιτυχές.

Πορτογαλία

Κοινότητα Messejana – Καταπολέμηση της ανεργίας μέσω της ανάπτυξης της περιοχής.

Η κοινότητα Messejana στην νότια Πορτογαλία αντιμετώπιζε σημαντικό πρόβλημα ανεργίας. Το 1989, το 50% των 1.500 κατοίκων της κοινότητας ήταν άνεργοι. Η μοναδική λύση που φάνταζε εφικτή ήταν η δημιουργία ενός κλίματος προώθησης της επιχειρηματικότητας στην περιοχή ούτως ώστε να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις που θα αναζωογονούσαν την περιοχή.

Με αυτό τον στόχο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχαν πολλοί τοπικοί ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς. Σε αυτό το πρόγραμμα συμμετείχαν 100 επιλεγμένοι άνεργοι της περιοχής οι παρακολούθησαν:

- Προγράμματα Τεχνικής και Επαγγελματικής Κατάρτισης.
- Προγράμματα Προσωπικής Βελτίωσης.
- Προγράμματα σχετικά με την Ίδρυση και Διοίκηση μιας μικρής επιχείρησης.

Τα προγράμματα είχαν πολύ ενθαρρυντικά αποτελέσματα: Από τους 100 συμμετέχοντες, 87 αποφοίτησαν επιτυχώς και το 70% αυτών έχουν μόνιμη εργασία. Τέλος, 17 νέες επιχειρήσεις δημιουργήθηκαν στην περιοχή, απασχολώντας περισσότερους από 65 πρώην άνεργους ανθρώπους.

Φινλανδία

Περιοχή North Karelia – Into Work: Τοπική συνεργασία για την δημιουργία θέσεων εργασίας για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Το έτος 1996-έτος υψηλότατης ανεργίας για την περιοχή North Karelia: 23%-το κέντρο αποκατάστασης Karakka ξεκίνησε το πρόγραμμα Into Work. Βασικός στόχος του προγράμματος ήταν να δημιουργήσει τρόπους επανένταξης στην αγορά εργασίας για άνεργα άτομα με ειδικές ανάγκες, μέσω μιας εξατομικευμένης προσέγγισης για κάθε άνεργο.

Η πρόσληψη ενός ατόμου με ειδικές ανάγκες στην Φινλανδία μπορεί να είναι πολύ μεγάλο, λόγω μεγάλου ασφαλιστικού κόστους σε περίπτωση ατυχήματος. Η πρωτοβουλία Into Work κατάφερε να συγκεντρώσει μια μεγάλη ομάδα ιδιωτικών και δημοσίων φορέων με σκοπό την κοινή ευθύνη πρόσληψης των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες, ούτως ώστε το πιθανό κόστος και η ευθύνη να μοιραστεί σε όλους. Μέσω του προγράμματος Into Work, οι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες παρακολουθούν κατάρτιση η οποία βασίζεται στις προσωπικές ιδιαιτερότητες του κάθε ατόμου αλλά και στις ανάγκες της επιχείρησης που ζητά να προσλάβει το συγκεκριμένο άτομο.

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα συμμετείχαν 137 άτομα. Λίγοι από αυτούς ήταν έτοιμοι να αναλάβουν εργασία οπότε οι περισσότεροι από αυτούς συμμετείχαν σε ένα εξαμηνιαίο πρόγραμμα εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα χαρακτηρίστηκε επιτυχές.

Φινλανδία

Περιοχή North Karelia – Fit for Business: Κοινές προληπτικές δράσεις για την πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού.

Το πρόγραμμα Fit for Business είναι ένα πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων φορέων που έχει σαν σκοπό την πρόληψη αρρωστιών που έχουν σχέση με την επαγγελματική δραστηριότητα. Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι να προλάβει καταστάσεις που μπορεί να οδηγήσουν σε ανικανότητα προς εργασία.

Όλες οι επιχειρήσεις ενδιαφέρονται για την υγεία των υπαλλήλων τους για να μην μειώνεται η ανικανότητα τους και για να μην επιβαρύνονται με τυχόν δαπάνες υγείας, αλλά οι περισσότερες δεν γνωρίζουν τον τρόπο. Το πρόγραμμα Fit for Business αναλαμβάνει να συλλέξει στοιχεία για κάθε επιχείρηση που συμμετέχει στο πρόγραμμα και εκπονεί πρόγραμμα εκπαίδευσης, οργάνωσης και προληπτικής ιατρικής για τους υπαλλήλους κάθε συγκεκριμένης επιχείρησης.

Φινλανδία

Περιοχή Lahti – Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης Lahti.

Ο βασικός στόχος του Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης του Lahti είναι η βελτίωση των υπηρεσιών και η ανάπτυξη της απασχολησιμότητας στον τομέα της οικονομίας. Συμμετέχοντες στο Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης είναι 12 ΟΤΑ καθώς και ιδιωτικές επιχειρήσεις. Οι προτεραιότητες του ΤΣΑ αναφέρονται στην απασχολησιμότητα των νέων και των μακροχρόνια ανέργων, στους τομείς του περιβάλλοντος και της κοινωνικής οικονομίας. Στο πλαίσιο του ΤΣΑ, υλοποιούνται τα εξής έργα:

- Το πρόγραμμα παροχής υπηρεσιών στους κατοίκους της περιοχής, με τη συμμετοχή του Πανεπιστημίου του Ελσίνκι.
- Το πρόγραμμα πρόληψης του κοινωνικού αποκλεισμού σε υποβαθμισμένες περιοχές του ΤΣΑ.
- Το πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική οικονομία, που συγκεντρώνει μια ομάδα πέντε διαφορετικών μικρότερων υπο-προγραμμάτων για παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας.
- Ομάδες εργασίας για νέους με καινοτομική προσέγγιση «εργαστηρίων» συνεργασίας.
- Το πρόγραμμα «Πίσω στη Δουλειά» με ομάδα στόχου τους μακροχρόνια ανέργους.
- Το Κέντρο Εθελοντισμού.
- Το πρόγραμμα παροχής υπηρεσιών φροντίδας σε παιδιά της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (όμιλοι δημιουργικής απασχόλησης).
- Ένα δίκτυο συνεργασίας για την σύνδεση των έργων της Περιφέρειας με έμφαση στη συνδιοργάνωση σεμιναρίων κατάρτισης και τον τοπικό σχεδιασμό.
- Ομάδες εργασίας για την ανάπτυξη ιδεών και προώθησης έργων δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στους τομείς της τηλεργασίας, της κοινωνικής οικονομίας, της κατάρτισης, της επικοινωνίας και των διεθνών σχέσεων.

Μεγάλη Βρετανία

Κοινότητα Bury – Αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων, προώθηση της κινητικότητας: Σχέδιο της κοινότητας Bury για τους φύλακες ασφαλείας.

Στόχος του σχεδίου της Κοινότητας για τους Φύλακες Ασφαλείας (SCW) είναι η παροχή κατάρτισης και επαγγελματικής εμπειρίας σε ανέργους προκειμένου να διευκολυνθεί η επανένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Το σχέδιο για τους Φύλακες Ασφαλείας της Κοινότητας παρέχει κατάρτιση και επαγγελματική εμπειρία σε άνεργους, ώστε να τους βοηθήσει να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας. Οι συμμετέχοντες που ολοκληρώνουν το πρόγραμμα με επιτυχία έχουν την ευκαιρία να ξαναβρούν απασχόληση και να έχουν αποδεικτικά στοιχεία για την προηγούμενη εμπειρία τους. Το πρόγραμμα βελτιώνει τις κοινωνικές και επικοινωνιακές δεξιότητες και τις βασικές γνώσεις των συμμετεχόντων, τους δίνει προσόντα που αναγνωρίζονται σε εθνικό επίπεδο και αρκετές φορές συμβάλλει στην αύξηση του επιπέδου εμπιστοσύνης και αυτοεκτίμησης των συμμετεχόντων.

Το σχέδιο αναπτύχθηκε με την πρόθεση να υπάρχουν 8 φύλακες που θα περιπολούν την συγκεκριμένη περιοχή.

Αρχικά η ομάδα-στόχος του σχεδίου ήταν άνεργοι μακράς διάρκειας, άνω των 20 ετών. Το σχέδιο παρέχει στους δικαιούχους βασικές και εξειδικευμένες δεξιότητες, αλλά επιχειρεί να αντιμετωπίσει τα προσωπικά ζητήματα που μπορεί να αποσπάσουν την προσοχή του ατόμου από τα καθήκοντα της επαγγελματικής του ζωής, π.χ. παιδικοί σταθμοί, οικονομικός προγραμματισμός, κλπ. Σκοπός είναι η διευκόλυνση της πρόσβασης σε περαιτέρω ευκαιρίες απασχόλησης, παρέχοντας ταυτόχρονα ουσιαστικές υπηρεσίες στο Bury.

Το πρόγραμμα αξιολογήθηκε ως εξαιρετικά επιτυχές. Κατά την περίοδο Δεκεμβρίου 1998-Ιουνίου 2002, προσλήφθηκαν 70 άτομα. Σε ποσοστό 82% κατάφεραν στη συνέχεια να αποκτήσουν θέση μόνιμης απασχόλησης.

Μεγάλη Βρετανία

Πόλη Glasgow – Πρωτοβουλία WISE

Η πρωτοβουλία WISE ξεκίνησε το έτος 1984 στην Γλασκώβη. Ο αρχικός στόχος της πρωτοβουλίας WISE ήταν η διαχείριση προβλημάτων όπως: Η εγκατάλειψη περιοχών της πόλης, η ανάπτυξη αστικών περιοχών, η διαχείριση της καθαριότητας και της ανακύκλωσης, κλπ.

Η πρωτοβουλία WISE Αποτελεί έναν οργανισμό μετάβασης από την μακροχρόνια ανεργία στην αγορά εργασίας, δίνοντας την ευκαιρία στους απασχολούμενους να αποκτήσουν κάποια νέα δεξιότητα μέσω της κατάρτισης και να ξαναγίνουν «απασχολήσιμοι», καθώς επίσης προσφέρει και ευκαιρίες επανακατάρτισης σε απασχολούμενους που απειλούνται με απόλυση.

Μέσω της πρωτοβουλίας WISE, απασχολούνται μόνιμα 220 άτομα ετησίως 500 άνεργοι. Στην πρωτοβουλία συμμετέχουν διάφοροι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς και είναι κατά 20% αυτοχρηματοδοτούμενη.

Μεγάλη Βρετανία

Πόλη: Λίβερπουλ – Η καταπολέμηση της ανεργίας μέσω ενός μικρού φιλανθρωπικού οργανισμού

Το κέντρο συλλογής μεταχειρισμένων επίπλων της συνοικίας Speke του Λίβερπουλ, ξεκίνησε την λειτουργία του σαν ένας μικρός φιλανθρωπικός οργανισμός από τον οποίο μπορούσαν να προμηθευτούν έπιπλα, άτομα και οικογένειες που είχαν ανάγκη. Αλλά τα τελευταία 6 χρόνια, ο μικρός αυτός οργανισμός μετεξελίχθηκε σε μια αυτοχρηματοδοτούμενη κοινωνική επιχείρηση η οποία κατασκευάζει, πουλά και διανέμει έπιπλα σε ανθρώπους που ζουν σε συνθήκες φτώχειας αλλά χρειάζονται έπιπλα.

Αυτή η μη-κερδοσκοπική εταιρεία κατασκευής επίπλων είναι μέρος ενός τοπικού συμφώνου απασχόλησης στο οποίο συμμετέχουν πολλοί ιδιωτικοί και δημόσιοι

φορείς. Η εταιρεία κατασκευής επίπλων λειτουργεί σαν κέντρο κατάρτισης. Σε αυτή την εταιρεία εργάζονται αμειβόμενοι 30 μακροχρόνια άνεργοι, οι οποίοι και αποκτούν κάποια επαγγελματική κατάρτιση μέσω της εργασίας τους. Η λειτουργία της εταιρείας αυτής σαν ενδιάμεσος σταθμός μεταξύ της μακροχρόνιας ανεργίας και την κανονική ένταξη στην αγορά εργασίας είναι πολύ σημαντική για την περιοχή μιας και μέχρι σήμερα έχουν εκπαιδευτεί περισσότερα από 130 άτομα τα οποία έπειτα έχουν μπει στην αγορά εργασίας.

Μεγάλη Βρετανία

Περιοχή Νότιο Pembrokeshire Ουαλίας – Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης SPARK.

Από το έτος 1987, δεκαοκτώ μικρές Κοινότητες της περιοχής ανέλαβαν την πρωτοβουλία συντονισμένης δράσης, ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες – οικονομικές και κοινωνικές – της ζωής των κατοίκων και να αξιοποιηθούν οι φυσικοί πόροι της περιοχής μέσω του τουρισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η δράση που επιλέχτηκε ένα σύστημα ανάπτυξης του τοπικού κεφαλαίου μέσω της βιοτεχνίας, αγροτικής παραγωγής και του τουρισμού, το οποίο ονομάστηκε SPARK.

Το σύστημα Spark επιτρέπει τον σχεδιασμό μιας τοπικής στρατηγικής για την ανάπτυξη, η οποία βασίζεται κυρίως στον τουρισμό και την γεωργία. Στην γεωργία δημιουργήθηκε ένας μηχανισμός υποστήριξης των αγροτών, ενώ στο τουρισμό δραστηριοποιήθηκε ο τοπικός πληθυσμός και οι φορείς που εμπλέκονται σε τουριστικές δραστηριότητες. Οι ενέργειες αφορούν στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της υπαίθρου.

Το Spark παίζει τον ρόλο οργανισμού «ομπρέλλα» συγκεντρώνοντας τις προτάσεις 37 μικρών ΟΤΑ που επικεντρώνονται στην ανάπτυξη του τουρισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Μέθοδοι που αναπτύσσονται μέσω του εργαλείου είναι :

- Τα εξατομικευμένα προγράμματος κατάρτισης.
- Η εξατομικευμένη συμβουλευτική.
- Η παροχή υπηρεσιών σε μικρούς συνεταιριστικούς επιχειρηματίες.
- Η πρόσβαση σε επιχορηγήσεις για την αναθέρμανση της αγοράς.
- Η ενθάρρυνση των επενδύσεων στο χώρο της εξοικονόμησης ενέργειας και του περιβαλλοντικού ελέγχου.
- Η δημιουργία ομάδων κοινού ενδιαφέροντος.
- Η δημιουργία σχημάτων οικονομικής ενίσχυσης πολύ μικρών επιχειρήσεων, με λιγότερους από έξι (6) εργαζόμενους, με στόχο την αξιοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης.

Στην κοινοπραξία Spark συμμετείχαν Ιδιωτικοί και Δημόσιοι Φορείς και τα αποτελέσματα είναι μέχρι τώρα πολύ ικανοποιητικά.

Ισπανία

Πόλη Μαδρίτη – Εκπαίδευση ανέργων μέσω της εργασίας.

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση δεν είναι ο μοναδικός παράγοντας που οδηγεί σε μια μόνιμη θέση στην αγορά εργασίας για ανθρώπους που είναι άνεργοι για μεγάλο χρονικό διάστημα. Πολλοί μακροχρόνια άνεργοι και ιδιαίτερα άνθρωποι που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες δεν έχουν τις κατάλληλες διασυνδέσεις για να έχουν την ευκαιρία να περάσουν από «συνέντευξη» για εργασία. Επίσης, μεγάλες περιόδους ανεργίας δεν αποτελεί καλό σημείο σε ένα βιογραφικό και πολλοί άνεργοι αποκλείονται από την ευκαιρία να αποδείξουν ότι αξίζουν να εργάζονται. Ακόμη, τα προγράμματα κατάρτισης τις περισσότερες φορές δεν ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Αυτά τα εμπόδια τα οποία αντιμετωπίζουν οι άνεργοι, οδήγησαν στην δημιουργία του συνεταιρισμού «Employment for Integration» στην περιοχή της Μαδρίτης. Στην πρωτοβουλία αυτή συμμετέχει ένας μεγάλος αριθμός μεγάλων επιχειρήσεων, καθώς και διάφοροι άλλοι ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς επιφορτισμένοι με θέματα ανεργίας και απασχόλησης.

Ο στόχος της πρωτοβουλίας είναι να καταργηθούν οι διακρίσεις εναντίον ανθρώπων που ανήκουν σε μειονότητες, ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και ανέργων με μεγάλη διάρκεια ανεργίας. Οι ενέργειες είναι οι εξής: Οι συμμετέχουσες εταιρείες δεν είναι υποχρεωμένες να προσλάβουν άνεργους που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, αλλά είναι υποχρεωμένες να δώσουν στους άνεργους-υποψήφιους την ευκαιρία μιας συνέντευξης, μια ευκαιρία που δεν είχαν ποτέ έως τώρα. Αν προσληφθούν μετά από την συνέντευξη, περνάνε μια δοκιμαστική περίοδο κατά την οποία αξιολογούνται. Αν οι υποψήφιοι χρειάζονται περισσότερα προσόντα, τότε παρακολουθούν προγράμματα κατάρτισης και επιστρέφουν στην εργασία τους, πάντα βρισκόμενοι υπό δοκιμασία. Σε περίπτωση που τελειώσει η προκαθορισμένη δοκιμαστική περίοδος και η εταιρεία μείνει ευχαριστημένη, είναι υποχρεωμένη να προσφέρει στον εργαζόμενο μια μόνιμη θέση εργασίας. Το πρόγραμμα χαρακτηρίστηκε από μεγάλη επιτυχία.

Ισπανία

Πόλη Βαρκελώνη – Ευρωπαϊκό κέντρο διάδοσης πολιτιστικής κληρονομιάς-πολιτισμού.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, ιδρύθηκε στην Βαρκελώνη το Ευρωπαϊκό Κέντρο Διάδοσης Πολιτισμού – Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Το κέντρο λειτουργεί σαν πανεπιστημιακό ίδρυμα και παρέχει μεταπτυχιακές σπουδές σε απόφοιτους. Το Κέντρο απασχολεί περίπου 30 ανθρώπους και δέχεται ετησίως 1.600 φοιτητές. Οι φοιτητές παρακολουθούν μαθήματα τα οποία έχουν σχέση με την διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά και την ανάπτυξη των τεχνών και του πολιτισμού. Τέτοια μαθήματα είναι: Τεχνικές επικοινωνίας με το κοινό, η χρήση νέων τεχνολογιών, η διαχείριση και η εξυπηρέτηση γκρούπ τουριστών, το μάρκετινγκ προϊόντων σχετιζόμενων με την τέχνη κλπ.

Το πρόγραμμα σπουδών και το αποτέλεσμα του προγράμματος θεωρείται εξαιρετικά επιτυχημένο μιας και οι περισσότεροι καταρτισθέντες βρήκαν γρήγορα εργασία, δημιουργώντας έναν νέο δυναμικό τομέα εξυπηρέτησης του τουρισμού στην περιοχή και ταυτόχρονα προσφέρουν ανάπτυξη στην πόλη, οδηγώντας και στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Αυστρία

Περιοχή Rohrbach, - Η συμφωνία μεταξύ ενός εκπαιδευτικού κέντρου, μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της τοπικής υπηρεσίας απασχόλησης, ανοίγει τον δρόμο για την απασχόληση γυναικών στον τομέα του μάρκετινγκ και των υπολογιστών.

Στην περιοχή του Rohrbach, η ανεργία δεν ήταν υψηλή αλλά υπήρχε ένα πολύ χαμηλό ποσοστό γυναικείας απασχόλησης δείχνοντας ότι οι γυναίκες δεν συμμετείχαν στην αγορά εργασίας. Έρευνα που διεξήχθη από το τοπικό Κέντρο Γυναικείας Εκπαίδευσης έδειξε ότι ο βασικός λόγος μη συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας ήταν περισσότερο κοινωνικοί παράγοντες και όχι έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης. Μάλιστα, στην περιοχή αναπτύσσουν επιχειρηματικότητα πολλές μικρομεσαίες επιχειρήσεις που μάλιστα παράγουν πολύ καλής ποιότητας προϊόντα, αλλά ακόμη βασίζονταν σε μάλλον παραδοσιακές και ξεπερασμένες τεχνικές μάρκετινγκ και πωλήσεων.

Το τοπικό κέντρο απασχόλησης σε συνεργασία με τις τοπικές επιχειρήσεις και του τοπικού γραφείου απασχόλησης, σχεδίασαν και υλοποίησαν ένα πρόγραμμα κατάρτισης το οποίο είχε ως στόχο την δημιουργία μιας καινούργιας ειδικότητας, προσαρμοσμένης στις τοπικές ιδιαιτερότητες: «Βοηθός Διαφήμισης και Πληροφορικής». Οι γυναίκες της περιοχής παρακολούθησαν σεμινάρια σύγχρονου μάρκετινγκ, ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας κλπ. πάντα σε συνεργασία με τις τοπικές επιχειρήσεις για να εξειδικεύσουν την γνώση τους στις τοπικές ιδιαιτερότητες.

Το αποτέλεσμα κρίνεται ιδιαίτερος ικανοποιητικό μιας και το 70% των 42 γυναικών που αρχικά συμμετείχαν έχουν μόνιμη εργασία στην τοπική επιχειρηματική κοινωνία.

Αυστρία

Πόλη Knittfield, Steirmark Lander – Μη κερδοσκοπική επιχείρηση απορροφά μακροχρόνια άνεργους στον τομέα των υπηρεσιών.

Το έτος 1998 δημιουργήθηκε η μη κερδοσκοπική εταιρεία SOBSA (Μετεξέλιξη Εταιρείας Φιλανθρωπικού Χαρακτήρα της πόλης Knittfield) με σκοπό την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, από μακροχρόνια άνεργος. Η εταιρεία SOBSA είναι προϊόν συνεργασίας μεταξύ κοινωνικών εταίρων, φιλανθρωπικών οργανώσεων, κρατικών οργανώσεων, τοπικών υπηρεσιών απασχόλησης και άλλων δημοτικών και περιφερειακών αρχών.

Σκοπός της εταιρείας είναι η ενσωμάτωση ανέργων με χαμηλά προσόντα και η κατάρτιση τους μέσα από την εργασία τους, προσφέροντας στο κοινό. Οι μακροχρόνια άνεργοι εξασφαλίζουν ετήσιο συμβόλαιο εργασίας και μέσα από την εργασία του σε κοινωνικές υπηρεσίες, καταρτίζονται σε ειδικότητες που έχουν ζήτηση στην αγορά εργασίας. Επίσης στους εργαζόμενους παρέχονται συμβουλευτικές υπηρεσίες. Το αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας αυτής ήταν άκρως ενθαρρυντικό.

Ολλανδία

Περιοχή Limburg – Πιλοτικό σχέδιο πρόληψης της εγκατάλειψης του σχολείου

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση του αριθμού των νέων που εγκαταλείπουν την δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στην περιφέρεια Limburg αναπτύχθηκε σχέδιο στόχος του οποίου ήταν να βελτιώσει την εκπαίδευση των μαθητών «υψηλού κινδύνου» και να αποτρέψει τις περιπτώσεις νέων που ξεκινούν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία έχοντας εγκαταλείψει το σχολείο χωρίς να έχουν αποκτήσει τον βασικό τίτλο σπουδών τους.

Οι ενέργειες που αναπτύχθηκαν από το πρόγραμμα αφορούσαν κυρίως στην παροχή προσανατολισμού και συμβουλευτικής, την ευαισθητοποίηση, υπηρεσίες πληροφόρησης και δημοσιοποίησης καθώς και την ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των 8 δήμων της περιφέρειας και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το πρόβλημα της εγκατάλειψης του σχολείου. Το πρόγραμμα αφορούσε γενικώς νέους άνεργους χωρίς βασικό τίτλο σπουδών και βασικός του στόχος ήταν να ενταχθούν σε προγράμματα κατάρτισης.

Το πρόγραμμα αποδείχθηκε ιδιαίτερα επιτυχές μιας και στα χρόνια λειτουργίας του έχουν επανενταχθεί στην αγορά εργασίας επιτυχώς και με νέες δεξιότητες περίπου 350 νέοι.

Ολλανδία

Πόλη Schimmert – Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης: Ανανεωμένη εμπιστοσύνη για το μέλλον.

Το πρόγραμμα το οποίο εφαρμόστηκε σε αυτή την περιοχή της Ολλανδίας έχει διπλό σκοπό. Από την μία πλευρά, σκοπό έχει να εμποδίσει τους μετανάστες που έρχονται και θα μείνουν στην χώρα να απομακρυνθούν χωρίς λόγο από την αγορά εργασίας. Από την άλλη πλευρά, σκοπός του είναι να βοηθήσει τα άτομα που ζητούν άσυλο και στα οποία δεν θα χορηγηθεί άσυλο, να αποκτήσουν τα βασικά προσόντα που θα τους χρησιμεύσουν όταν επιστρέψουν στην χώρα προέλευσής τους.

Για την υλοποίηση του σχεδίου συνεργάζονται εργατικά συνδικάτα και ενώσεις εργοδοτών, κρατικά κέντρα κατάρτισης, δημοτικές και περιφερειακές υπηρεσίες. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε όλα τα άτομα τα οποία μεταναστεύουν προς την Ολλανδία και την περιοχή του Limburg, ανεξαρτήτως ηλικίας.

Οι κυριότερες ενέργειες που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος αφορούν την κατάρτιση και την παροχή βοήθειας για την ένταξη στην αγορά εργασίας. Με άλλα λόγια, κεντρικό σχέδιο προβλέπει ολοκληρωμένη βοήθεια, η οποία λαμβάνει την μορφή της εκπαίδευσης ενηλίκων, επαγγελματικής κατάρτισης και βοήθειας για την ένταξη στην αγορά εργασίας. Οι σκοποί αυτοί επιτυγχάνονται μέσω ενός προγράμματος κατάρτισης που έχει δομηθεί βάσει των αναγκών και που στόχο έχει να διασφαλίσει την ταχεία ένταξη των μεταναστών στην Ολλανδική κοινωνία ή την βελτίωση των προοπτικών διαβίωσης τους στην χώρα προέλευσής τους.

Ολλανδία

Περιοχή Flevoland – Περιφερειακός Οργανισμός Διαμεσολάβησης (RTO): Η μετεξέλιξη «κρυφών» επαγγελματιών σε «κανονικά» επαγγέλματα για μακροχρόνια άνεργους.

Ο Περιφερειακός Οργανισμός Διαμεσολάβησης (Regional Transfer Organisation-RTO) στην περιοχή Flevoland της Ολλανδίας λειτουργεί σαν μια κοινή επιχείρηση αλλά δεν είναι σε καμία περίπτωση μια κοινή επιχείρηση. Ο RTO είναι ένα ινστιτούτο του οποίου βασική αποστολή είναι να εφευρίσκει νέες ιδέες, επιχειρηματικές ευκαιρίες, καινοτομικές υπηρεσίες οι οποίες θα μπορέσουν να σταθούν επιχειρηματικά και να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες εργασίας. Η αγορά

πάντα αποφασίζει αν κάποια από αυτές τις ιδέες θα επιβιώσει ή όχι. Ο RTO είναι αυτόνομος οργανισμός ο οποίος δημιουργήθηκε το έτος 1995 από δήμους, εργατικές ενώσεις, ενώσεις εργοδοτών και το Περιφερειακό Συμβούλιο Απασχόλησης. Σήμερα ο RTO είναι μέρος του Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης της περιοχής του Flevoland και είναι ένας πολύ σημαντικός, ημι-ιδιωτικός παράγοντας στην δημιουργία νέων επαγγελματικών ευκαιριών και ευκαιριών απασχόλησης.

Αναλυτικότερα, ο βασικός στόχος του RTO είναι να εντοπίσει και να αναπτύξει και να μετατρέψει μικρές και συμπληρωματικές εργασίες μιας εταιρείας (π.χ. εργασίες που δεν γίνονται σωστά ή και καθόλου σε εποχές όπου μια επιχείρηση έχει φόρτο εργασίας) σε αυτοτελή και αυτόνομα επαγγέλματα τα οποία θα μπορούσαν να αναληφθούν από άνεργους. Πριν από την ανάληψη τους από ενδιαφερόμενους, γίνεται έρευνα και πάντα βεβαιώνεται ότι πρόκειται για νέα επαγγέλματα και όχι για επαγγέλματα που ήδη υπάρχουν. Μέχρι σήμερα έχουν δημιουργηθεί 24 νέα επαγγέλματα τα οποία έχουν δημιουργήσει 200 νέες θέσεις εργασίας στην περιοχή του Flevoland.

Δανία

Περιοχή Aarhus - Συνεργασία με σκοπό την δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης για 1.500 μακροχρόνια ανειδίκευτους άνεργους.

Από το 1994, στην περιφέρεια του Aarhus της Δανίας σημειώθηκε σημαντική πτώση του ποσοστού ανεργίας, η οποία όμως δεν ευνόησε τους ανειδίκευτους ή τους άνεργους που είχαν χαμηλή εξειδίκευση. Βάσει αυτού του γεγονότος, το Περιφερειακό Συμβούλιο Απασχόλησης σε συνεργασία με Τοπικές Εργατικές Ενώσεις, το έτος 1998 ξεκίνησαν ένα φιλόδοξο έργο: Στα επόμενα δυόμισι χρόνια τουλάχιστον το 75% των 1.500 ανειδίκευτων ανέργων να έχουν βρει δουλειά ή να έχουν παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο κατάρτισης το οποίο και θα τους βοηθήσει να βρουν δουλειά. Το φιλόδοξο αυτό σχέδιο βασίστηκε στην πεποίθηση ότι αν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς συνεργαστούν, μπορούν να δημιουργηθούν 1.500 νέες θέσεις εργασίας. Όλοι οι άνεργοι παρακολουθούν ένα αρχικό σεμινάριο τριών εβδομάδων και αυτό αποτελεί την βάση για την διαμόρφωση ενός προσωπικού προγράμματος κατάρτισης και επιμόρφωσης το οποίο θα προσφέρει στον άνεργο όλα τα προσόντα για επανένταξη στην αγορά εργασίας. Αυτό το πρόγραμμα είναι ένα πρόγραμμα προ-κατάρτισης (pre-training), το οποίο στοχεύει στην ενδυνάμωση, προσωπική και κοινωνική, των ατόμων, δημιουργώντας στενότερους δεσμούς μεταξύ των ομάδων στόχων (άνεργοι) και των συμβούλων από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης.

Το εύρος της παρέμβασης έχει να κάνει κυρίως με την κοινωνική και ψυχολογική διάσταση. Η ιδέα είναι να προωθηθεί ένα μοντέλο επικοινωνίας, πέρα από την μονοσήμαντη σχέση μεταξύ ανέργων και υπηρεσιών απασχόλησης.

Δανία

Περιοχή Aarhus - Ιδιωτικές Κατασκευαστικές Εταιρείες δημιουργούν μόνιμες δουλειές στον τομέα της κατασκευής για άνεργους πρόσφυγες και μετανάστες.

Το έτος 1998 ο κλάδος των οικοδομικών κατασκευών παρουσίαζε ανάγκη νέου προσωπικού. Ο Σύνδεσμος Κατασκευαστών Οικοδομικών Έργων του Aarhus είχε ανάγκη από νέο προσωπικό και η περιφέρεια του Aarhus είχε ανάγκη να βρεθεί δουλειά για τους άνεργους μετανάστες. Έτσι επετεύχθη συμφωνία για την κατάρτιση των ανέργων μεταναστών και την ενσωμάτωση τους στον οικοδομικό κλάδο. Ο Δήμος είχε την ευθύνη για την επιλογή των ανέργων μεταναστών. Οι άνεργοι μετανάστες ήταν υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν ένα εξειδικευμένο σεμινάριο οκτώ εβδομάδων και έπειτα μπορούσαν να ξεκινήσουν να δουλεύουν σε κάποια οικοδομική-κατασκευαστική επιχείρηση. Οι επιχειρήσεις έπαιρναν ένα μέρος του μισθού των νεοπροσληφθέντων από τις κρατικές αρχές για το πρώτο εξάμηνο της εργασίας τους. Το πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ των μερών της κοινωνίας για την εύρεση καταρτισμένου εργατικού δυναμικού παρουσίασε μεγάλη επιτυχία μιας και οι επιχειρήσεις βρήκαν το εργατικό δυναμικό το οποίο έψαχναν αλλά και οι περισσότεροι από του καταρτισμένους μετανάστες απέκτησαν μια ειδικότητα και συνεχίζουν ακόμη να δουλεύουν στον τομέα των οικοδομικών κατασκευών.

Δανία

Πόλη Saeby - Φύλαξη Παιδιών: Δημιουργία κέντρου απασχόλησης παιδιών.

Στην πόλη Saeby η εταιρεία Danish Crown δημιούργησε ένα κέντρο δημιουργικής απασχόλησης - φύλαξης παιδιών (Crèche) για τους 750 εργαζόμενους της. Το crèche αυτό, στην αρχή της λειτουργίας του εξυπηρετούσε 66 παιδιά και απασχολούσε 10 υπαλλήλους. Αυτή η ενέργεια είναι ένα κλασσικό παράδειγμα συνεργασίας ιδιωτικής πρωτοβουλίας και κρατικών φορέων με σκοπό την διευκόλυνση των εργαζομένων-κυρίως γυναικών-να εισέλθουν στην αγορά εργασίας: Το κέντρο δημιουργήθηκε με κεφάλαια μιας ιδιωτικής εταιρείας αλλά τα λειτουργικά του έξοδα καλύπτονται από τις τοπικές αρχές καθώς και από τους γονείς που χρησιμοποιούν το συγκεκριμένο κέντρο.

II. Πολιτικές Απασχόλησης στην Δυτική Ελλάδα

Οι κυριότερες ενέργειες προώθησης της απασχόλησης της χώρας που υλοποιήθηκαν κατά το παρελθόν και ιδιαίτερα, κατά την προγραμματική περίοδο του Β' Κ.Π.Σ. στην περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας είναι οι διάφορες ενέργειες που εντάσσονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση της Απασχόλησης 1994-99» καθώς και τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης τα οποία υλοποιήθηκαν σε διάφορες περιοχές της χώρας. Αναλυτικότερα, στα πλαίσια του Ε.Π. υλοποιήθηκαν οι εξής ενέργειες: Πρόγραμμα Επιδότησης Νέων Θέσεων Εργασίας, Πρόγραμμα Επιδότησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών, Προγράμματα για την απόκτηση Εργασιακής Εμπειρίας, Προγράμματα Κατάρτισης Ανέργων. Μαζί με τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης, αναλυτικότερη παρουσίαση των ανωτέρω, προγραμμάτων του Ε.Π. γίνεται παρακάτω.

1. Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης.

Η διαδικασία εφαρμογής των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης, ως προς το περιεχόμενο δεν ήταν άγνωστη στην Ελλάδα. Από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 είχαν εφαρμοστεί με διάφορες παραλλαγές, σχήματα πρωτοβουλιών για την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη της απασχόλησης. Κοινό τους χαρακτηριστικό είναι η προσπάθεια αξιοποίησης των κοινοτικών πόρων μέσα από τις αναθεωρήσεις των κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων αλλά και η βαθμιαία ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου της χώρας με αναπτυξιακούς φορείς και δίκτυα συμμετοχής των Κοινωνικών Εταιρών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης αποτελούν εθελοντικό σχήμα συνεργασίας στο οποίο συμπράττουν τοπικές αρχές και τοπικοί κοινωνικοί και παραγωγικοί φορείς. Τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης προσέθεσαν μια πολύτιμη διάσταση στις πολιτικές απασχόλησης: Την θεσμοθέτηση της συμμετοχής των Κοινωνικών Εταιρών στις αναπτυξιακές διαδικασίες και την διαμόρφωση ενός πλαισίου πολιτικής, προσανατολισμού προς νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας και ευέλικτης απασχόλησης. Η πλατφόρμα αυτή μπορεί να προσαρμοστεί σε διάφορες συνθήκες ανάλογα με την τοπική αγορά εργασίας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής, οδηγεί επίσης και στην ανάγκη μεγαλύτερης συγκρότησης των προσπαθειών για την τοπική ανάπτυξη και την απασχόληση.

Τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης στοχεύουν στην προώθηση της απασχόλησης σε βιώσιμες και ανταγωνιστικές παραγωγικές δραστηριότητες, αλλά και στη διαμόρφωση των καταλληλότερων δυνατών συνθηκών για επιχειρηματικές δράσεις που εκτιμάται ότι αυξάνουν την απασχόληση.

Οι δράσεις που υλοποιούνται στα ΤΣΑ κατατάσσονται κυρίως σε ενέργειες κοινωνικής οικονομίας. Περιλαμβάνονται ακόμα ενέργειες υποστήριξης της

επιχειρηματικότητας και συνεταιρικής μορφής παραγωγικές δραστηριότητες. Το κάθε ΤΣΑ έδωσε μια έμφαση σε τομείς που κατά την εκτίμηση των συμβαλλόμενων φορέων, που είναι κατά κύριο λόγο και οι φορείς υλοποίησης, έχουν συγκριτικά πλεονεκτήματα ανάπτυξης, ανάλογα με την περιοχή.

Χωρίς να αποτελούν πάντα ομοιογενείς ομάδες, οι ενέργειες των ΤΣΑ έχουν παρ' όλα αυτά χαρακτηριστικά σύνδεσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και στις περισσότερες περιπτώσεις υπήρξε και η αναγκαία σύνδεση της επαγγελματικής κατάρτισης με το περιεχόμενο των δράσεων. Πράγματι οι ενέργειες διαμορφώθηκαν στην βάση μιας προετοιμασίας κατάρτισης εκπαιδευομένων για την ενεργοποίηση των προβλεπόμενων θέσεων απασχόλησης.

Ενδεικτικώς τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης μπορούν να αφορούν:

- Μέτρα για τη διασφάλιση και δημιουργία απασχόλησης και ιδιαιτέρως υπέρ συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού.
- Μέτρα στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού με πρωταρχικό στόχο τη σύνδεσή τους με την παραγωγική διαδικασία.
- Μέτρα για την ενίσχυση των λειτουργικών ή τοπικών διοικητικών υπηρεσιών που σχετίζονται και επηρεάζουν το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών ανάπτυξης και απασχόλησης (θέσπιση τοπικών επενδυτικών, φορολογικών κινήτρων, στήριξη ΜΜΕ, ολοκλήρωση υποδομών, μείωση Δημοτικών Τελών για την ανάπτυξη τουριστικής δράσης κλπ.)
- Προτάσεις προς τις Επιτροπές Παρακολούθησης των κοινοτικών προγραμμάτων, που αφορούν την περιοχή, για την ποιοτική βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υλοποιούμενων προγραμμάτων και τον καλύτερο προσανατολισμό των διαρθρωτικών παρεμβάσεων στην κατεύθυνση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης.
- Μέτρα υπέρ της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης που διευκολύνουν την ευελιξία στην τοπική αγορά εργασίας.
- Συμπληρωματικές ενέργειες για τη στήριξη της απασχόλησης στα πλαίσια εθνικών και κοινοτικών ενισχύσεων για μικρομεσαίες επιχειρήσεις και λοιπές επενδυτικές δραστηριότητες (Ν.2234\94 κλπ).
- Ενέργειες στήριξης πειραματικών σχεδίων που στοχεύουν στη βιώσιμη απασχόληση στην κοινωνική οικονομία (Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης).

Τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης δεν αφορούν προκαθορισμένες ενέργειες και δράσεις αλλά διαμορφώνονται στη βάση της κοινής θέλησης των εμπλεκόμενων και των αναγκών της περιοχής.

Στην Ελλάδα, στην πρώτη πιλοτική φάση, υλοποιήθηκαν τα παρακάτω 7 Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης:

- Ζώνη Κοζάνης – Φλώρινας
- Δυτικές περιοχές Αθήνας – Πειραιά
- Ν. Αχαΐας
- Ν. Μαγνησίας
- Ν. Δράμας
- Ν. Ημαθίας
- Ν. Βοιωτίας

Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από:

- Οξυμένα προβλήματα ανεργίας και κοινωνικού αποκλεισμού
- Την αντιπροσωπευτικότητά τους όσον αφορά την πληθυσμιακή πυκνότητα των πόλεων
- Την ύπαρξη αναγκαίων δομών για την ανάπτυξη τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης.

Δυνατότητα Συμμετοχής στα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης έχουν:

- Τοπικές Αρχές
- Κοινωνικοί Εταίροι
- Μεγάλες επιχειρήσεις – ΜΜΕ κλπ του ιδιωτικού τομέα και αυτές του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα
- οι Πρόεδροι των Επιτροπών Παρακολούθησης των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ)
- Τοπικές Αναπτυξιακές Εταιρείες
- Κοινωνικοοικονομικές Οργανώσεις
- Συνεταιρισμοί και Ενώσεις
- Επαγγελματικές Οργανώσεις και Εμπορικά Επιμελητήρια
- Οργανισμοί Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
- Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα
- Ερευνητικά και Τεχνολογικά Ιδρύματα

Η χρηματοδότηση της πιλοτικής εφαρμογής των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης προέρχεται από κοινοτικούς, δημόσιους και ιδιωτικούς εθνικούς πόρους. Σημαντικό παράγοντα για τη βιωσιμότητα των δράσεων που αναπτύσσουν τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης αποτελεί η ενεργοποίηση τοπικών πόρων που σταδιακώς θα αναλάβουν το κύριο βάρος της χρηματοδότησης. Η χρηματοδότηση γίνεται από διαθέσιμες εναλλακτικές πηγές, με βάση τις επιχειρησιακές ανάγκες του προγράμματος. Άλλοι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί που έχουν δοκιμαστεί στο εξωτερικό όπως το τοπικό venture capital ή μικροί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί συνεταιρικού χαρακτήρα δεν έχουν εφαρμοστεί ακόμη στην Ελλάδα.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την εφαρμογή ενός Τοπικού Συμφώνου Απασχόλησης είναι:

- Η αντιμετώπιση της ανεργίας καθώς και η διασφάλιση και αύξηση της απασχόλησης στην περιοχή.
- Επιπλέον, τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης δίνουν τη δυνατότητα στους τοπικούς παραγωγικούς και κοινωνικούς φορείς να αναπτύξουν δράσεις που επηρεάζουν την απασχόληση και την ανάπτυξη στην περιοχή τους
- Τέλος, τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης συμβάλλουν στην προσπάθεια ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης αναβαθμίζοντας τις αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας καθώς στηρίζουν εμπράκτως την αποκέντρωση αλλά και τη θωράκιση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης.

Στην χώρα μας, το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας, ανέλαβε για λογαριασμό των επτά προαναφερόμενων περιοχών, τον σχεδιασμό αντίστοιχων επιχειρησιακών σχεδίων, τα οποία περιέχουν και κατάλογο προτεινόμενων δράσεων ανά ΤΣΑ. Συνοπτικά, στα πλαίσια των ΤΣΑ, υπήρχαν δράσεις με αντικείμενο τις υπηρεσίες κοινωνικής αρωγής προς ιδιαίτερες και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, δράσεις με αντικείμενο την προώθηση της επιχειρηματικότητας σε διάφορους τομείς (εμπόριο, εναλλακτική γεωργία, ήπιος τουρισμός κλπ.) καθώς και δράσεις που αναφέρονται στην γενική παροχή υπηρεσιών και συμβουλευτική σε διάφορους τομείς όπως περιβάλλον, πολιτιστικά, υποστήριξη ανέργων κλπ.

Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα δεν ήταν η αναμενόμενη, παρ' όλα αυτά ικανοποιητική είναι η συμμετοχή του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου. Με τα δεδομένα των επιχειρήσεων και τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στις περιφέρειες, η πρώτη φάση των ΤΣΑ (1997-1999), ενεργοποίησε το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων, οι οποίες αναμένεται παρ' όλα αυτά να συμμετέχουν μαζικότερα στην συνέχεια εφαρμογής του θεσμού των ΤΣΑ.

Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης Αχαΐας.

Το Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης καλύπτει τον νομό Αχαΐας ο οποίος αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ανεργίας (κοντά την τελευταία 5ετία η Αχαΐα είναι μονίμως στους τρεις Νομούς με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στην Ελλάδα) το οποίο οφείλεται κυρίως σε έντονο βιομηχανικό μαρασμό. Κατά την διάρκεια της προηγούμενης οκταετίας, η επιδείνωση αυτής της κατάστασης ήταν αδιάκοπη, ώσπου έφτασε σε κρίσιμο σημείο, αποδυναμώνοντας σημαντικά τις πιθανότητες του τοπικού πληθυσμού να έχει πρόσβαση στην απασχόληση και επηρεάζοντας αρνητικά το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων της περιφέρειας.

Κύριοι άξονες προτεραιότητας του σχεδίου δράσης είναι: Βελτίωση των πολιτικών και των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης, αποσκοπώντας στην στήριξη της απασχόλησης και στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, ενίσχυση στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ανάπτυξη βιομηχανικών δραστηριοτήτων και προστασία του περιβάλλοντος.

Κύριοι τομείς δράσεις είναι τομείς στις οποίους η περιφέρεια έχει συγκριτικό πλεονέκτημα όπως είναι:

- *Κοινωνική Οικονομία:* (α) Υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και παρότρυνσης για ανάληψη πρωτοβουλιών (παρότρυνση στην πληροφόρηση, κλπ), (β) Ομάδες εργασίας για την αναδιαμόρφωση δημοσίων και ιδιωτικών χώρων στους οποίους έχει πρόσβαση στο κοινό, (γ) Περιοδεύον εμπόριο (πρότυπη πειραματική δράση για την δημιουργία ενός «χώρου ελεύθερου περιοδεύοντος εμπορίου») (δ) Συνεταιριστικές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στις αστικές περιοχές (τουριστικές πληροφορίες και καθοδήγηση, σχολική επίβλεψη, δημιουργικά κέντρα για παιδιά) (ε) Οικογενειακά αγροτεμάχια καλλιέργειας κηπευτικών προϊόντων και εκτροφή οικόσιτων ζώων.
- *Τουρισμός:* (α) Ανάπτυξη υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων στο Σανταμέρι, (β) Ανακαίνιση παραδοσιακών κατοικιών, (γ) Τεχνική στήριξη για τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων χάρη σε μια λυόμενη σκηνή (δ) Μετατροπή σε ξενοδοχεία σχολείων που έχουν εγκαταλειφθεί, (ε) Τουριστικές πληροφορίες στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος LEADER I Αχαΐας.
- *Νέες Τεχνολογίες:* (α) Ηλεκτρονικό Εμπορικό Κέντρο Μαρκάτο στην Πάτρα, (β) Ενίσχυση για την εκκίνηση επιχειρήσεων παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού.
- *Διαχείριση του Περιβάλλοντος:* (α) Επιχείρηση επεξεργασίας των αποβλήτων (συλλογή, επιλογή, ανακύκλωση κλπ.), (β) Καλλιέργεια καστανιών στο δρυμό Κέρτεζι, (γ) Περιβαλλοντικά επαγγέλματα, (δ) «Οικολογικοί Οδηγοί» στην περιοχή της Στροφιλιάς και τις ελώδεις περιοχές που προστατεύονται από την Σύμβαση Ramsar.
- *Μεταφορές:* (α) Δημιουργία μιας ναυτιλιακής εταιρίας λαϊκής βάσης, (β) Σταθμός ΚΤΕΛ στο Αίγιο.

Τέλος, σημαντικού χρηματοδοτικού ύψους πόροι έχουν διατεθεί για δράσεις κατάρτισης, σκοπός των οποίων είναι να συνοδεύσουν τις διάφορες αυτές παρεμβάσεις.

Οι τοπικές αρχές διαμόρφωσαν το Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης αποσκοπώντας στην καταπολέμηση της τοπικής ανεργίας. Το σύμφωνο ενθαρρύνει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (τοπικές αρχές, διάφορες επιχειρήσεις και οργανισμοί) να αναλάβουν από κοινού καινοτόμες δράσεις με σκοπό το συντονισμό των διάσπαρτων υφιστάμενων πρωτοβουλιών και την αποκέντρωση μιας σειράς μηχανισμών λήψης αποφάσεων, για να ενισχύσουν τις δυνατότητες πρόσβασης των τοπικών παραγόντων σε αυτούς τους μηχανισμούς.

Το Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης αποτελεί για την περιφέρεια ευκαιρία βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ενισχύσεων, χάρη στην υλοποίηση καινοτόμων δράσεων.

Περιλαμβάνει τους ακόλουθους εταίρους:

- Αρχές του Νομού Αχαΐας.
- Τοπικές Αρχές της Πάτρας.
- Ομοσπονδία των επαγγελματικών, βιοτεχνικών και εμπορικών συλλόγων (ΟΕΒΕΣ) Αχαΐας.
- Σύλλογοι γονέων.
- Ιδιωτικές Επιχειρήσεις, Βιομηχανίες.
- Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης «Αιγιαλεία».
- Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας (ΚΤΑΔΑ Α.Ε.)
- Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων.
- Αναπτυξιακή Εταιρεία των Ορεινών Περιοχών της περιφέρειας Αχαΐας (ΑΝΟΡΑ Α.Ε.).
- Ένωση των Ξενοδόχων της Περιφέρειας Δυτικής Αχαΐας.
- Περιβαλλοντικός σύλλογος Αιγίου.
- Κέντρο Ενίσχυσης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων Δυτικής Ελλάδος.
- Εταιρεία Νομαρχιακής Ανάπτυξης.
- Εμπορικός σύλλογος κλπ.

Η τελική συνολική επιτυχία του Συμφώνου θα εξαρτηθεί από την ικανότητα όλων των εταίρων να εδραιώσουν σχέσεις εμπιστοσύνης και συνεργασίας, με σκοπό την χάραξη κοινών στρατηγικών.

2. Ενέργειες Προώθησης της Απασχόλησης των Ανέργων.

Στις ενέργειες προώθησης της απασχόλησης των ανέργων περιλαμβάνονται:

- α) Προγράμματα προώθησης της απασχόλησης σε Νέες Θέσεις Εργασίας (Ν.Θ.Ε.)
- β) Προγράμματα προώθησης της απασχόλησης σε Νέους Ελεύθερους Επαγγελματίες (Ν.Ε.Ε.)
- γ) Προγράμματα για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας ανέργων (STAGE).

α) Πρόγραμμα Επιδότησης «Νέες Θέσεις Εργασίας»

Το πρόγραμμα προβλέπει την επιδότηση των επιχειρήσεων για να προσλάβουν άνεργους υπαλλήλους.

Το πρόγραμμα επιδότησης της απασχόλησης «Νέες Θέσεις Εργασίας» έχει ως φορέα διαχείρισης τον ΟΑΕΔ με αρμοδιότητες προγραμματισμού, έγκρισης, παρακολούθησης, ελέγχου, και χρηματοδότησης.

Το πρόγραμμα αφορά σε 'οριακές επιδοτήσεις θέσεων εργασίας' με την έννοια ότι παρέχονται κίνητρα σε εργοδότες να μειώσουν το οριακό κόστος απασχόλησης για τις νέες θέσεις απασχόλησης που δημιουργούν στην επιχείρησή τους..

Μιλώντας για στόχους, ως γενικότερος στόχος είναι η αύξηση της απασχόλησης και η καταπολέμηση της ανεργίας στα πλαίσια των ευάλωτων ομάδων – στόχων που επιλέγονται ως έχουσες προτεραιότητα.

Πιο συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν ανέργους (χωρίς να απολύουν προσωπικό) επιδοτούνται για ένα διάστημα 12-24 μηνών με το μεγαλύτερο μέρος του κόστους εργασίας των προσλαμβανομένων ενώ δεσμεύονται να συνεχίσουν την απασχόληση των ατόμων αυτών για ένα διάστημα 6-12 μηνών πέραν του επιδοτούμενου.

Το Πρόγραμμα Επιδότησης Νέων Θέσεων Εργασίας είναι από μία από τις λίγες ενέργειες που υλοποιείται χωρίς διακοπή από το έτος 1994. Παράλληλα έχει μία σημαντική προϊστορία, αφού ξεκίνησε το 1982.

Το πρόγραμμα επιδότησης των Νέων Θέσεων Εργασίας στοχεύει στην:

- Διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας
- Υποστήριξη της κατάρτισης με μέτρα επιδοτούμενης απασχόλησης
- Διευκόλυνση της επανένταξης γυναικών στην αγορά εργασίας
- Διευκόλυνση της επανεισόδου των ανέργων μακράς διάρκειας στην αγορά εργασίας
- Μείωση του χρόνου παραμονής στην ανεργία
- Ενίσχυση θέσεων απασχόλησης σε κρίσιμες εργασιακά περιοχές
- Σύνδεση των κινήτρων επιδότησης των επιχειρήσεων με τις εκροές τυπικής και άτυπης επαγγελματικής κατάρτισης
- Ειδικά κίνητρα σε φθίνουσες περιοχές.

Από εκθέσεις αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Β' ΚΠΣ, προκύπτει ότι τα προγράμματα αυτά, έτσι όπως υλοποιούνται, είναι αμφιβόλου αποτελεσματικότητας.

Ο σχεδιασμός και η υλοποίησή τους σε τοπικό επίπεδο, θα μπορούσε να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και θετική επίπτωσή τους στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

β) Πρόγραμμα Επιδότησης «Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες»

Το πρόγραμμα επιδότησης της απασχόλησης «Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες» έχει ως φορέα διαχείρισης τον ΟΑΕΔ με αρμοδιότητες προγραμματισμού, έγκρισης, παρακολούθησης, ελέγχου, και χρηματοδότησης.

Το πρόγραμμα Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες έχει και αυτό, όπως και οι 'Νέες Θέσεις Εργασίας' σημαντική προϊστορία. Ξεκίνησε το 1986 και έκτοτε προκηρύσσεται κανονικά ανά έτος. Σκοπός του προγράμματος είναι η ενθάρρυνση της ατομικής πρωτοβουλίας των ανέργων για τη δημιουργία μικρών επιχειρήσεων και γενικός στόχος η μείωση της ανεργίας. Ο στόχος του προγράμματος

επιδότησης «Νέες Θέσεις Εργασίας» είναι η χορήγηση κινήτρων σε άνεργους νέους για να αναλάβουν επιχειρηματική δράση. Το κίνητρο που δίνεται στους νέους άνεργους είναι η κάλυψη των αρχικών εξόδων ίδρυσης μιας επιχείρησης μέσω της χορήγησης εφάπαξ ποσού.

Το πρόγραμμα Επιδότησης των Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών στοχεύει σε:

- Η κάλυψη θέσεων εργασίας με τη δημιουργία επιχειρήσεων από άνεργους και στους τρεις τομείς (πρωτογενής-δευτερογενής - τριτογενής) και σε διάφορους κλάδους της οικονομίας σε όλη την επικράτεια
- Η εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία καθώς και στην παροχή υπηρεσιών
- Η ενθάρρυνση λειτουργίας μικρών επιχειρήσεων σε περιοχές οι οποίες χαρακτηρίζονται από υψηλό επίπεδο ανεργίας και χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, οι οποίες θα καλυφθούν, είτε με την πρόσληψη ανέργων είτε θα απορροφήσουν άτομα του οικογενειακού περιβάλλοντος
- Ότι ποσοστό περίπου 70% των επιχειρήσεων θα συνεχίσουν την λειτουργία τους για διάστημα τουλάχιστον 3-4 ετών
- Η δημιουργία επιχειρήσεων στους τομείς της ενέργειας, του περιβάλλοντος, του πολιτισμού και των υπηρεσιών
- Η παροχή ευκαιριών για κατάρτιση σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της επιχείρησης.

Μέχρι σήμερα δεν έχει καταστεί δυνατή η αξιόπιστη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος αυτού. Σε κάθε περίπτωση, ο σχεδιασμός και υλοποίησή του σε τοπικό επίπεδο θα βελτίωνε την αποτελεσματικότητά του.

γ) Προγράμματα για την απόκτηση Πρακτικής Εμπειρίας Άνεργων Πτυχιούχων (Stage)

Στόχος του προγράμματος είναι η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, η προσαρμογή των επαγγελματικών προσόντων στην εξέλιξη και τις ανάγκες της αγοράς εισερχόμενων για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας.

Ο ΟΑΕΔ αναλαμβάνει το σύνολο του κόστους κατάρτισης, απασχόλησης, πρακτικής άσκησης ανέργων, που δεν έχουν εργαστεί στο παρελθόν για ένα διάστημα έως 24 μηνών.

Δικαιούχοι Φορείς υλοποίησης του προγράμματος είναι όλες οι επιχειρήσεις του Ιδιωτικού και του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα της Οικονομίας, τα Ν.Π.Ι.Δ., τα Ν.Π.Δ.Δ., οι Επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και οι Συνεταιρισμοί.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος δεν επιτρέπεται η μείωση μόνιμου προσωπικού αντίστοιχης ειδικότητας που έχει διατεθεί από το πρόγραμμα. Επιτρέπεται όμως η αντικατάσταση του ασκούμενου μέσα στο διάστημα των δύο (2) πρώτων μηνών και ο ίδιος μετακινείται (εφόσον υπάρχει θέση) σε άλλη επιχείρηση για την ολοκλήρωση της άσκησης.

Το πρόγραμμα οδήγησε σε :

- Βελτίωση και ενίσχυση των επαγγελματικών προσόντων και δεξιοτήτων των άνεργων πτυχιούχων
- απόκτηση εργασιακής εμπειρίας των ανέργων, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της σύγχρονης αγοράς εργασίας.
- Ενίσχυση της απασχολησιμότητας των πτυχιούχων

3. Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων.

Τα Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων εντάχθηκαν στο Ε.Π. κατά την αναμόρφωσή του. Στόχος της ενέργειας είναι η άμεση απορρόφηση στην αγορά εργασίας των ανέργων που προέρχονται από επιχειρήσεις που μείωσαν το προσωπικό τους ή ανέστειλαν τη λειτουργία τους και η πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας. Οι παρεμβάσεις αφορούν σε: προκατάρτιση – κατάρτιση, προώθηση της απασχόλησης και ενισχύσεις σε περίπτωση μετεγκατάστασης.

Ο ΟΑΕΔ είναι ο αρμόδιος φορέας σχεδιασμού και λειτουργίας των προγραμμάτων. Τα Προγράμματα αυτά υλοποιούνται κατά περίπτωση, με την έκδοση Υπουργικής Απόφασης για κάθε ομάδα ανέργων για την οποία κρίνεται σκόπιμο να ενταχθεί σε αυτά. Για κάθε πρόγραμμα, το πρώτο βήμα που απαιτείται για την ενεργοποίηση των προβλεπόμενων παρεμβάσεων είναι η συγκρότηση Δομών Στήριξης. Οι Δομές Στήριξης συστήνονται σε τοπικό επίπεδο και αποτελούνται από υπαλλήλους του ΟΑΕΔ, εκπρόσωπο εργοδοτών, εκπρόσωπο εργαζομένων και εκπρόσωπο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή της Νομαρχίας. Έργο των Δομών Στήριξης είναι η διερεύνηση των αναγκών της ομάδας στόχου, η διερεύνηση των τοπικών αγορών εργασίας για την εύρεση θέσεων απασχόλησης, ο σχεδιασμός προγραμμάτων κατάρτισης σε συνεργασία με τα ΚΕΤΕΚ του ΟΑΕΔ και τις επιχειρήσεις, η προώθηση για την υπογραφή των τριμερών συμβάσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ανέργων, ΟΑΕΔ, η παρακολούθηση της υλοποίησης των παρεμβάσεων.

Αναμενόμενες επιπτώσεις του προγράμματος είναι:

- Επανεπίτευξη απολυθέντων σε ειδικότητες για τις οποίες υπάρχει ζήτηση στην τοπική αγορά εργασίας
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για το 40% των απολυθέντων
- Ενίσχυση της απασχόλησης με θετικές προοπτικές βιώσιμης δραστηριότητας.

4. Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης (ΚΠΑ)

Τα παλιά γραφεία εργασίας του ΟΑΕΔ αποτελούσαν δομές στοιχειώδους πληροφόρησης, καταγραφής της ανεργίας και άσκησης της επιδοματικής πολιτικής. Η δράση τους ανταποκρινόταν σε μια περίοδο χαμηλού ποσοστού ανεργίας, η οποία αντιμετωπιζόταν σχεδόν αποκλειστικά με παθητικές /επιδοματικές πολιτικές, προαπαιτούσε την ύπαρξη μιας μακροοικονομικής παρεμβατικής πολιτικής με στόχο να κρατά το ποσοστό της ανεργίας σε κοινωνικά ανεκτό επίπεδο. Η σημαντική και επίμονη αύξηση του ποσοστού ανεργίας και η καθιέρωση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, δημιούργησε την ανάγκη ουσιαστικής ενίσχυσης του ρόλου των μηχανισμών καταγραφής και αντιμετώπισης της ανεργίας.

Τα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης έχουν στόχο να αναβαθμίσουν την πολιτική του ΟΑΕΔ σε ζητήματα προώθησης της απασχόλησης και στη μετατόπιση του ενδιαφέροντος από την απλή επιδοματική πολιτική, σε πιο ενεργητικές πολιτικές. Στις νέες δομές αναπτύσσονται συνδυασμένες υπηρεσίες υποστήριξης του άνεργου πληθυσμού, καθώς και των ομάδων με ιδιαίτερες δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας και εξυπηρέτησης των εργοδοτών.

Οι προσδοκίες που έχουν επενδυθεί στο νέο θεσμό των ΚΠΑ είναι:

- ότι θα αποκτήσουν μεγαλύτερη διεισδυτικότητα στην τοπική αγορά εργασίας φέρνοντας σε αποτελεσματικότερη επαφή τη ζήτηση και την προσφορά εργασίας
- ότι θα αναβαθμίσουν τις προσφερόμενες υπηρεσίες προς τους άνεργους και το εργατικό δυναμικό γενικά.

5. Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση άνεργων στα ΚΕΚ

Πρόκειται για τα χρηματοδοτικά και από πλευράς φυσικού αντικειμένου σημαντικότερο μέτρο ενεργούς πολιτικής απασχόλησης.

Οι άνεργοι παρακολουθούν προγράμματα κατάρτισης διάρκειας 300-400 ωρών, τα οποία υλοποιούν τα πιστοποιημένα ΚΕΚ σε όλους τους Νομούς της Ελλάδας. Τα θεματικά περιεχόμενα των προγραμμάτων κατάρτισης προκύπτουν από έρευνα/μελέτες ανίχνευσης των αναγκών κατάρτισης σε επίπεδο Νομού, καθώς και από το δυναμικό και προφίλ πιστοποίησης των ΚΕΚ σε τοπικό επίπεδο.

Από τις αξιολογήσεις, που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα, προκύπτει ότι τα προγράμματα αυτά συμβάλουν θετικά στην απασχόληση των συμμετεχόντων σ' αυτά.

Επίσης από τις αξιολογήσεις, προκύπτει, ότι η αποτελεσματικότητά τους θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερη, αν μπορούσαν να βελτιωθούν ως προς τα προγράμματα αυτά, τα εξής:

- εκτός από την πιστοποίηση των ΚΕΚ να προχωρήσει άμεσα και η πιστοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης
- η εκτίμηση των αναγκών κατάρτισης να γίνεται σε τοπικό επίπεδο και όχι από μια Πανελλαδική έρευνα με μικρά δείγματα στο επίπεδο των Νομών
- τα προγράμματα κατάρτισης πρέπει να είναι ενταγμένα σε μία τοπική στρατηγική για την απασχόληση και να μην είναι αποσπασματικού χαρακτήρα όπως συμβαίνει μέχρι σήμερα
- διάρκεια και περιεχόμενο των προγραμμάτων κατάρτισης να είναι προσαρμοσμένα στις συγκεκριμένες ανάγκες του κάθε ανέργου
- η ποιότητα της παρεχόμενης κατάρτισης μπορεί να βελτιωθεί με την εντατικότερη χρήση νέων μορφών εκπαίδευσης και με την εισαγωγή σύγχρονων εκπαιδευτικών εργαλείων/ μεθόδων (π.χ, e-learning, project oriented teamwork κλπ.)

III. Swot Analysis Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος και των τριών Νομών της

Δυνατά Σημεία Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

- Η λειτουργία της Πάτρας και του λιμανιού της (Βασική Πύλη της Χώρας με την Κεντρική Ευρώπη) ως αναπτυξιακού πόλου. Η λειτουργία αυτή υποστηρίζεται από μια σειρά θετικών παραγόντες όπως: Νέα Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου, Εκσυγχρονισμός Σιδηροδρόμων Ο.Σ.Ε., Επιτάχυνση της μετάβασης από και προς της Αθήνα λόγω Αττικής Οδού και Έργων Κακιάς Σκάλας, Πανεπιστήμιο, Καρναβάλι, Καζίνο κλπ.)
- Μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης, ιδιαίτερα των σύγχρονων τάσεων του τουρισμού, λόγω εξαιρετικά ποικίλου και ιδιαίτερου κάλλους φυσικού περιβάλλοντος και μοναδικών πολιτιστικών πόρων.
- Η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος έχει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι άλλων περιοχών της Ελλάδος ως προς το επαγγελματικό και εκπαιδευτικό προφίλ του ανθρώπινου δυναμικού της (Μεγάλα Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι. με υψηλού επιπέδου Ινστιτούτα και Ερευνητικά Κέντρα σε τομείς αιχμής, υψηλός αριθμός ερευνητών ανά 1.000 κατοίκους, ανθρώπινο δυναμικό εξειδικευμένο στην μεταποίηση).
- Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχει τις βασικές προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη υπηρεσιών Έρευνας και Τεχνολογίας και την παροχή καινοτόμων υπηρεσιών προς τις τοπικές ΜΜΕ. Συγκεκριμένα, το Πανεπιστήμιο Πατρών και τα ΤΕΙ Πατρών και Μεσολογγίου, καθώς επίσης και το Τεχνολογικό Πάρκο Πατρών ασκούν σημαντική δραστηριότητα στον τομέα της Ε&Τ. Παράλληλα υπάρχουν στην Περιφέρεια σημαντικά Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα τα οποία συμβάλουν στην παραγωγή της γνώσης και της καινοτομίας προς όφελος των τοπικών παραγωγικών μονάδων, όπως το BIC (Business Innovation Center) Δυτικής Ελλάδας, το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών κ.ά. που διαθέτουν επιστημονικό και ερευνητικό δυναμικό με υψηλή εξειδίκευση σε τομείς τεχνολογιών αιχμής.
- Καλές συνθήκες προϋποθέσεις για υψηλής ποιότητας Γεωργικά + Κτηνοτροφικά + Προϊόντα Αλιείας και Ιχθυοκαλλιεργειών.
- Η Περιφέρεια στο σύνολο της παρέχει Ολοκληρωμένου Χαρακτήρα και Υψηλού Επιπέδου Ποιότητα Ζωής η οποία αποτελεί στοιχείο προσέλκυσης ανθρώπινου δυναμικού και οικονομικών δραστηριοτήτων.

Αδυναμίες Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

- Έλλειμμα φυσικής και κοινωνικοοικονομικής συνοχής της Περιφέρειας.

- Έντονη για τα ελληνικά δεδομένα αποβιομηχάνιση και βιομηχανικής παρακμής.
- Έντονα διαρθρωτικά προβλήματα στον Πρωτογενή Τομέα.
- Έλλειψη στοχοθετημένης στρατηγικής τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης της υπαίθρου.
- Έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες.
- Έντονα προβλήματα ρύπανσης και υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος καθώς και κατασπατάληση των φυσικών πόρων.
- Χαμηλή ανταγωνιστικότητα προϊόντων και υπηρεσιών.

Ευκαιρίες Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων χρηματοδότησης πολιτικών απασχόλησης και αναπτυξιακών στρατηγικών από το Κ.Π.Σ., από τα εθνικά προγράμματα (π.χ. του Υπουργείου Εσωτερικών) και από Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.
- Μεταβολές στο διατροφικό τοπίο. Υπάρχει μεγάλη ζήτηση με αυξητική τάση για αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα υψηλής ποιότητας. Οι δυνατότητες της περιφέρειας ανταποκρίνονται στο προφίλ των μεταβολών αυτών. Οι νέες τάσεις της Κ.Α.Π. υποστηρίζουν αυτή την κατεύθυνση.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων παραγωγής και προώθησης εφαρμογών σε τομείς αιχμής (τεχνολογίες τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής) των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. της Περιφέρειας εκμεταλλευόμενοι κατάλληλα τις δυνατότητες χρηματοδότησης των Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» και «Ανάπτυξης».

Κίνδυνοι – Απειλές Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

- Η μη έγκαιρη προσαρμογή των παραγωγών αγροτικών προϊόντων στις μεταρρυθμίσεις της Κ.Α.Π.
- Η υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη της Περιφέρειας.
- Η μη έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικών αναδιάρθρωσης της οικονομίας σε νέους τομείς.

SWOT ANALYSIS ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Δυνατά Σημεία

- Εξαιρετικά ποικίλο φυσικό περιβάλλον (Λίμνες, Βουνά, Μεγάλες Πεδιάδες, Εκτεταμένη Παραλιακή Ζώνη), το οποίο ευνοεί την ανάπτυξη μέσω του Τουρισμού και της Γεωργίας.

- Ευνοϊκή Ηλικιακή Πυραμίδα – Μεγάλο Ποσοστό Κατοίκων που ανήκουν στην Ηλικιακή Ομάδα 15-45 Ετών. Ο Νέος Πληθυσμός μπορεί να αναλάβει επιχειρηματικές δράσεις.
- Η ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου και οι επιπτώσεις της στην συνοχή της Περιφέρειας.
- Η Δημιουργία της ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ. στο Πλατυγιάλι της Αιτωλοακαρνανίας.
- Η ύπαρξη αεροδρομίου στο Άκτιο.
- Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου, το οποίο διαθέτει επιστημονικό και ερευνητικό δυναμικό το οποίο χαρακτηρίζεται για την εξειδικευμένη γνώση του σε τομείς τεχνολογιών αιχμής.
- Ο νομός παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα στη Αλιεία (Εσωτερικών Υδάτων και Παράκτια) καθώς και στις υδατοκαλλιέργειες. Στην Αιτωλοακαρνανία υπάρχουν πολλές λιμνοθάλασσες και λίμνες και η ακτογραμμή είναι εξαιρετικά αραιοκατοικημένη. Τέλος η ποιότητα των νερών και η θερμοκρασία τους είναι ιδανικά για την περαιτέρω ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών.
- Η σχέση μεταξύ της έκτασης της γεωργικής γης και του πληθυσμού του Νομού (5,45 στρέμματα / κάτοικο) σε σύγκριση με την χώρα (3,8 στρέμματα) και το γεγονός ότι το 60% των γεωργικών εκτάσεων αρδεύονται, δείχνουν ότι η Γεωργική γη στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας πληροί βασικές προϋποθέσεις για παραγωγικότερη αξιοποίηση.

Αδυναμίες

- Το παραγωγικό σύστημα έχει ως βάση τον πρωτογενή τομέα, του οποίου, όμως η παραγωγική διάρθρωση είναι παραδοσιακή, η εσωτερική συνοχή χαλαρή και η παραγωγικότητα χαμηλή.
- Η μεταποίηση των προϊόντων του πρωτογενή τομέα δεν ενσωματώνει πρόσθετες υπηρεσίες που να οδηγούν σε παραγωγή διαφοροποιημένων προϊόντων μεγάλης προστιθέμενης αξίας και υψηλών προδιαγραφών ποιότητας και υγιεινής, ώστε να είναι ανταγωνιστικά στην αγορά.
- Αλιευτικά σκάφη μικρών διαστάσεων και μεγάλης ηλικίας.
- Μείωση Πληθυσμού.
- Έλλειμμα Φυσικής και Κοινωνικοοικονομικής Συνοχής της Περιφέρειας.
- Τοπικός ενδονομαρχιακός ανταγωνισμός.
- Αναποτελεσματική παρέμβαση και διασύνδεση των τοπικών φορέων που χειρίζονται τα θέματα ανάπτυξης – Έλλειψη συντονισμού στην αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων.
- Έλλειμμα Τεχνικής Στήριξης, κυρίως των αγροτών.
- Μεγάλο Ποσοστό Αναλφαβητισμού σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας.

- Απουσία ρυμοτομικών σχεδίων και χωροταξικού σχεδίου χρήσεων γης.
- Η διαχείριση των βοσκοτόπων δεν γίνεται ορθολογικά με αποτέλεσμα την ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση της κτηνοτροφίας
- Περιοριστικός παράγοντας των ποσοτώσεων γάλακτος
- Πλημμελής τουριστική παιδεία
- Έλλειμμα επιχειρηματικότητας του τοπικού πληθυσμού
- Έλλειψη στοχοθετημένης τουριστικής πολιτικής

Ευκαιρίες

- Μεταβολές στο διατροφικό πρότυπο. Ο Νομός θα πρέπει να αξιοποιήσει την ζήτηση που υπάρχει στην Ελλάδα και στην Ε.Ε. για ποιοτικά και βιολογικά προϊόντα.
- Αξιοποίηση του δυναμικού των αγορών. Η άρση της απομόνωσης του Νομού, μέσω των μεγάλων χερσαίων οδικών έργων, επιτρέπουν την στον Νομό να αξιοποιήσει το δυναμικό των χωρών της Μεσογείου, της Ε.Ε. και των υπό ένταξη χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Μεσογείου.
- Αξιοποίηση της ζήτησης για υπηρεσίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Αξιοποίηση των υφιστάμενων πολιτικών στήριξης (Εθνικές Πολιτικές, Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, Γ' Κ.Π.Σ. κλπ.)
- Αξιοποίηση των χαρακτηριστικών της φυσιογνωμίας του χώρου του Νομού. Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας διαθέτει ιστορικούς τόπους διεθνούς εμβέλειας (Χώρος Ναυμαχιών Ακτίου - Ναυπάκτου, Μεσολόγγι), εθνικής εμβέλειας (Μεσολόγγι, Αιτωλικό, Ναύπακτος), υδροβιότοπους, ιαματικές πηγές, σπήλαια και αξιόλογες ακτές.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων παραγωγής, αξιολόγησης και αφομοίωσης τοπικά προσαρμοσμένων τεχνολογικά γνώσεων στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων παραγωγής και προώθησης εφαρμογών σε τομείς αιχμής (τεχνολογίες τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής) των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. της Περιφέρειας εκμεταλλευόμενοι κατάλληλα τις δυνατότητες χρηματοδότησης των Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» και «Ανάπτυξης».

Κίνδυνοι – Απειλές

- Η μη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων και υπηρεσιών. Η μη έγκαιρη προσαρμογή των παραγωγών αγροτικών προϊόντων στις μεταρρυθμίσεις της Κ.Α.Π.

- Η υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη της Περιφέρειας.
- Έλλειμμα σε νέους θεσμούς, σε υποδομή χρήσεως νέων τεχνολογιών αιχμής και πληροφορικής και στη βιοτεχνολογία.
- Έλλειμμα ενημέρωσης – πληροφόρησης, για τις ευκαιρίες ανάπτυξης.

SWOT ANALYSIS ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ

Δυνατά Σημεία

- Η Πάτρα, ως πόλος ανάπτυξης από τον οποίο ευνοείται όχι μόνο ο Νομός, αλλά και ολόκληρη η Περιφέρεια.
- Η λειτουργία της Πάτρας και του λιμένος της ως αναπτυξιακού πόλου.
- Η κατασκευή της Ιόνιας Οδού.
- Η ζεύξη Ρίου – Αντιρρίου και οι επιπτώσεις της στην συνοχή της Περιφέρειας.
- Μεγάλο ποσοστό αύξησης του πληθυσμού την τελευταία δεκαετία και μεγάλο ποσοστό νέων (20-45 ετών)
- Το Πανεπιστήμιο Πατρών και οι θετικές επιπτώσεις του στην οικονομική ζωή, ιδιαίτερα την Πάτρας.
- Μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης της κτηνοτροφίας, ιδιαίτερα σε αρδευόμενες περιοχές.
- Η παράκτια αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες.
- Η σημαντική παραγωγή του πρωτογενούς τομέα μπορεί να στηρίξει μεταποιητικές δραστηριότητες και ιδιαίτερα την παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης και την ανάπτυξη της τυποποίησης και της συσκευασίας αγροτικών προϊόντων για εξαγωγή.
- Ο Ν. Αχαΐας διαθέτει μακρά παράδοση σε μεταποιητικές δραστηριότητες με εργατικό προσωπικό εξοικειωμένο σε αυτές.
- Το Πανεπιστήμιο Πατρών και τα ΤΕΙ Πατρών διαθέτουν επιστημονικό και ερευνητικό δυναμικό το οποίο χαρακτηρίζεται για την εξειδικευμένη του γνώση σε τομείς τεχνολογιών αιχμής. Κατά συνέπεια είναι δυνατή η προσέλκυση καινοτόμων επενδυτικών δραστηριοτήτων σε τομείς που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς.
- Η Βιομηχανική Περιοχή της ΒΙΠΕ Πατρών, με την απαραίτητη συμπλήρωση της υποδομής της, μπορεί να αποτελέσει τον πυρήνα για την περαιτέρω ανάπτυξη των μεταποιητικών δραστηριοτήτων της Περιφέρειας.
- Έντονη ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια παρουσιάζουν οι διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές και το εμπόριο αναδεικνύοντας την Πάτρα σε βασική πύλη εξόδου προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Η πρωτεύουσα της Δυτικής Ελλάδος, παρουσιάζει μεγάλη ανάπτυξη στους τομείς των υπηρεσιών υγείας, εκπαίδευσης, έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και των παραγωγικών υπηρεσιών.
- Οι δυνατότητες του Νομού και στους τρεις τομείς της παραγωγής.
- Η παράδοση στην μεταποιητική δραστηριότητα και στο εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό.

- Εξαιρετικά ποικίλο φυσικό περιβάλλον (Λίμνες, Βουνά, Μεγάλες Πεδιάδες, Εκτεταμένη Παραλιακή Ζώνη), το οποίο ευνοεί την ανάπτυξη μέσω του Τουρισμού και της Γεωργίας.
- Στις ορεινές περιοχές του Νομού Αχαΐας υπάρχουν φυσικοί πόροι οι οποίοι αν αξιοποιηθούν σε συνδυασμό με άλλα μέτρα (άρσης της απομόνωσης, στήριξης εξωγεωργικών δραστηριοτήτων, ανάπτυξης κοινωνικών υποδομών κλπ) μπορούν να οδηγήσουν στη δημογραφική σταθεροποίηση του πληθυσμού και στην αγροτική ανάπτυξη. Οι βοσκότοποι, τα δάση, οι υδάτινοι πόροι, αλλά και τα μοναδικά σε ομορφιά φυσικά οικοσυστήματα, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν πόλους έλξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού και ανάπτυξης αγροτουριστικών δραστηριοτήτων, αποτελούν τους κυριότερους πλουτοπαραγωγικούς πόρους των περιοχών αυτών.
- Υπάρχει περίσσεια νερού, το οποίο όμως απορρέει αναξιοποίητο προς τη θάλασσα, ελλείπει έργων υποδομής. Η συνδιαχείριση επιφανειακών και υπόγειων νερών με τα κατάλληλα έργα (φράγματα ανάσχεσης, έργα εμπλουτισμού, διυλιστήρια νερού για υδρευτική χρήση), αναμένεται ότι θα επιλύσει οριστικά τα υπάρχοντα προβλήματα, εξασφαλίζοντας την αειφορικότητα της διαχείρισης των υδατικών πόρων σε επίπεδο υδρολογικών λεκανών και υδατικών διαμερισμάτων.
- Η προώθηση της παραγωγής προϊόντων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας στις «προβληματικές» γεωργικές περιοχές.- Ενημέρωση των γεωργών.
- Αντικατάσταση κορεσμένων καλλιεργειών με νέες καλλιέργειες.
- Στην αιγοπροβατοτροφία, παρά τις πιέσεις που δέχτηκε τα τελευταία χρόνια η τιμή της φέτας από τα λευκά τυριά, δεν υπήρξαν επιπτώσεις στο ζωικό κεφάλαιο λόγω των παρεχομένων οικονομικών ενισχύσεων στους κτηνοτρόφους.
- Η βιομηχανία κατασκευής δημοσίων έργων, οικοδομών κ.λ.π., αποτελεί επίσης σημαντικό παράγοντα δημιουργίας απασχόλησης και προϊόντος στο Νομό.
- Όσον αφορά τον Πολιτιστικό Τομέα, ο Νομός Αχαΐας διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα, που αφορούν ιδιαίτερα αξιόλογους αρχαιολογικούς και βυζαντινούς χώρους και ευρήματα. Οι εκδηλώσεις του Πατρινού Καρναβαλιού, η λειτουργία του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ., η λειτουργία του Δημοτικού Ωδείου και της Ορχήστρας των Σολίστ της Πάτρας, μπορούν να καταστήσουν την Περιφέρεια πολιτιστικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής.

Αδυναμίες

- Η ηλικιακή πυραμίδα δεν δίνει καλή εικόνα για το μέλλον μιας και η βάση της (Ομάδες 0-19) είναι εξαιρετικά συρρικνωμένη σε σχέση με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες.
- Αποβιομηχάνιση περιόδου 1984-1992.
- Στην έλλειψη επαρκών υποδομών στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, στους τομείς τυποποίησης - μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.
- Στις αδυναμίες που παρουσιάζει ο τομέας διακίνησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων.
- Στο χαμηλό βαθμό επαγγελματικής κατάρτισης του αγροτικού πληθυσμού σε συνδυασμό με το χαμηλό βαθμό οργάνωσης τη τοπικής κοινωνίας και των συλλογικών οργάνων των παραγωγών.
- Στις ορεινές περιοχές τα προβλήματα χαμηλής παραγωγικότητας της γεωργίας λόγω κλίματος, σε συνδυασμό με την έλλειψη συμπληρωματικής απασχόλησης και εισοδημάτων, έχουν οδηγήσει σε ενδονομαρχιακές ανισότητες.
- Οι δυνατότητες οικονομικής εκμετάλλευσης των δασών για παραγωγή ξυλείας είναι περιορισμένες, κυρίως λόγω της ποιότητας, αλλά και της ανταγωνιστικότητας της εισαγόμενης ξυλείας.
- Η διαχείριση των βοσκοτόπων δεν γίνεται ορθολογικά με αποτέλεσμα την ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση της βοσκής.
- Μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων.
- Ελλιπής τεχνολογία.
- Το προβληματικό μάνατζμεντ.
- Απουσία του συστηματικού προγραμματισμού διάσωσης και συντήρησης τόσο των φυσικών πλεονεκτημάτων όσο και των πολιτισμικών αξιών.
- Η αλόγιστη ρύπανση του θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος τόσο από κακότεχνες και πρόχειρες κατασκευές, όσο και από την ανεξέλεγκτη και αλόγιστη απόρριψη γεωργικών αποβλήτων και πάσης φύσεως αχρήστων υλικών.
- Η πλημμελής τουριστική συνείδηση – τουριστική παιδεία.
- Χαμηλό, σχετικά, επενδυτικό ενδιαφέρον για τη δημιουργία ιδιωτικών τουριστικών εγκαταστάσεων και επιχειρήσεων.
- Απουσία ρυμοτομικών σχεδίων και χωροταξικού σχεδίου χρήσεων γης.
- Αυξανόμενη ανεργία - ανεργία μεγαλύτερη από τον Εθνικό μέσο όρο.
- Χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ από το αντίστοιχο Εθνικό κατά κεφαλή ΑΕΠ. Από τα χαμηλότερα της Ε.Ε.

- Προβληματικές υποδομές ύδρευσης-αποχέτευσης και διαχείρισης αποβλήτων, που οδηγούν στην υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος.
- Ενδονομαρχιακές Ανισότητες με κύριο χαρακτηριστικό την υποβάθμιση και την εγκατάλειψη των ορεινών και εσωτερικών ζωνών.
- Αναποτελεσματική Παρέμβαση και διασύνδεση των τοπικών φορέων που χειρίζονται τα θέματα ανάπτυξης.
- Έλλειμμα Τεχνικής Στήριξης, κυρίως των αγροτών.
- Απουσία ρυμοτομικών σχεδίων και χωροταξικού σχεδίου χρήσεων γής.
- Έλλειψη στοχοθετημένης τουριστικής ανάπτυξης.
- Στην έλλειψη επαρκών αρδευόμενων εκτάσεων, στα πεπαλαιωμένα αρδευτικά δίκτυα και στην έλλειψη ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης των υδάτινων πόρων, που έχουν σαν αποτέλεσμα την σπατάλη νερού και τη ρύπανση των φυσικών πόρων (υφαλμύρωση υδάτων, αλάτωση εδαφών).
- Στην επιβάρυνση του περιβάλλοντος από αλόγιστη χρήση λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων, καθώς και από άλλες δραστηριότητες (Κτηνοτροφία, Γεωργικές βιομηχανίες).
- Στην έλλειψη επαρκών υποδομών στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, στους τομείς τυποποίησης - μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.
- Στις αδυναμίες που παρουσιάζει ο τομέας διακίνησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων.
- Στις ορεινές περιοχές τα προβλήματα χαμηλής παραγωγικότητας της γεωργίας λόγω κλίματος, σε συνδυασμό με την έλλειψη συμπληρωματικής απασχόλησης και εισοδημάτων, έχουν οδηγήσει σε ενδονομαρχιακές ανισότητες.
- Περιοριστικός παράγοντας των εφαρμοζόμενων ποσοστώσεων γάλακτος.
- Οι δυνατότητες οικονομικής εκμετάλλευσης των δασών για παραγωγή ξυλείας είναι περιορισμένες, κυρίως λόγω της ποιότητας, αλλά και της ανταγωνιστικότητας της εισαγόμενης ξυλείας.
- Οι ορεινές περιοχές του Νομού μειονεκτούν σε σχέση με τις πεδινές λόγω κλίματος, γεωμορφολογίας και θέσης. Το μεγάλο υψόμετρο επηρεάζει την βλαστική περίοδο και κατ' επέκταση τις αποδόσεις των καλλιεργειών και τα εισοδήματα.
- Οι μεγάλες κλίσεις των εδαφών των ορεινών περιοχών του Νομού εμποδίζουν τη εκμηχάνιση της γεωργίας και την αξιοποίηση της γης. Τα εδάφη είναι λιγότερο γόνιμα, υποβαθμισμένα και σε πολλές περιπτώσεις διαβρωμένα με αποτέλεσμα να απαιτούνται πρόσθετες δαπάνες για την καλλιέργεια με μειωμένα οικονομικά αποτελέσματα.
- Οι επικρατούσες καλλιέργειες αποδίδουν χαμηλή πρόσοδο και παραδοσιακά η οικονομία των περιοχών αυτών στηρίχθηκε στην κτηνοτροφία.

- Οι υπάρχουσες υποδομές σ' όλους σχεδόν τους τομείς των ορεινών περιοχών του Νομού είναι ελλιπείς.
- Η διαχείριση των βοσκοτόπων δεν γίνεται ορθολογικά με αποτέλεσμα την ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση της βοσκής.
- Επίσης η παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής των κατοίκων των ορεινών περιοχών βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο.
- Τα χαμηλά εισοδήματα στις περιοχές αυτές σε συνδυασμό με την έλλειψη ενός ελαχίστου ανεκτού επιπέδου υπηρεσιών υγείας, πολιτισμού και αναψυχής, σύμφωνα με τα σύγχρονα πρότυπα συνθηκών διαβίωσης, οδήγησαν από τα μέσα της 10ετίας του 1950 σε μετακινήσεις πληθυσμού στο εξωτερικό και στα αστικά κέντρα του εσωτερικού με αποτέλεσμα τα ορεινά κυρίως χωριά να εμφανίζουν εικόνα ερήμωσης.
- Η έλλειψη λατομικών προϊόντων για τα οικοδομικά (πάσης φύσεως έργα). Έτσι, πέραν των άλλων, είναι απαραίτητο στο Νομό να ενεργοποιηθούν οι υπάρχουσες λατομικές ζώνες και να θεσμοθετηθούν και άλλες, προκειμένου να εξασφαλισθούν οι απαραίτητες ποσότητες αδρανών υλικών σε σχετικά χαμηλό κόστος.
- Απουσία του συστηματικού προγραμματισμού διάσωσης και συντήρησης τόσο των φυσικών πλεονεκτημάτων όσο και των πολιτισμικών αξιών.
- Ελλιπής και μη ορθολογική αξιοποίηση των πολλών ιαματικών πηγών, των απέραντων ακτών, των πλούσιων αρχαιολογικών ευρημάτων και χώρων, των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και οικολογικού ενδιαφέροντος.
- Η αλόγιστη ρύπανση του θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος τόσο από κακότεχνες και πρόχειρες κατασκευές, όσο και από την ανεξέλεγκτη και αλόγιστη απόρριψη γεωργικών αποβλήτων και πάσης φύσεως αχρήστων υλικών.
- Η πλημμελής τουριστική συνείδηση – τουριστική παιδεία.
- Χαμηλό, σχετικά, επενδυτικό ενδιαφέρον για τη δημιουργία ιδιωτικών τουριστικών εγκαταστάσεων και επιχειρήσεων.

Ευκαιρίες

- Μεταβολές στο διατροφικό πρότυπο. Ο Νομός θα πρέπει να αξιοποιήσει την ζήτηση που υπάρχει στην Ελλάδα και στην Ε.Ε. για ποιοτικά και βιολογικά προϊόντα.
- Αξιοποίηση του δυναμικού των αγορών. Η άρση της απομόνωσης του Νομού, μέσω των μεγάλων χερσαίων οδικών έργων, επιτρέπουν την στον Νομό να αξιοποιήσει το δυναμικό των χωρών της Μεσογείου, της Ε.Ε. και των υπό ένταξη χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Μεσογείου.

- Αξιοποίηση της ζήτησης για υπηρεσίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Αξιοποίηση των υφιστάμενων πολιτικών στήριξης (Εθνικές Πολιτικές, Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, Γ' Κ.Π.Σ. κλπ.)
- Αξιοποίηση των χαρακτηριστικών της φυσιογνωμίας του χώρου του Νομού.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων παραγωγής, αξιολόγησης και αφομοίωσης τοπικά προσαρμοσμένων τεχνολογικά γνώσεων στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων παραγωγής και προώθησης εφαρμογών σε τομείς αιχμής (τεχνολογίες τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής) των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. της Περιφέρειας εκμεταλλευόμενοι κατάλληλα τις δυνατότητες χρηματοδότησης των Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» και «Ανάπτυξης».
- Σωστή διαχείριση υδατικών πόρων, ώστε να εξοικονομηθούν σημαντικές ποσότητες νερού και να μειωθεί το κόστος άρδευσης.
- Οργάνωση γεωργικών εκμεταλλεύσεων τεχνικο-οικονομικά αποτελεσματικών, κυρίως στην ποιμενική αιγοπροβατοτροφία και την βιολογική γαλακτοφόρο αγελαδοτροφία.
- Βελτίωση βοσκοτόπων για αύξηση της αποτελεσματικότητας των εκτροφών και την βελτίωση των συνθηκών εργασίας των κτηνοτρόφων.
- Βελτίωση της ηλικιακής σύνθεσης των ενεργών γεωργών σε επίπεδο αρχηγών γεωργικών εκμεταλλεύσεων με την προώθηση νέων ανθρώπων στην γεωργική παραγωγή.
- Αξιοποίηση των χαρακτηριστικών της φυσιογνωμίας του χώρου του Νομού, με σκοπό την ήπια ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων παραγωγής, αξιολόγησης και αφομοίωσης τοπικά προσαρμοσμένων τεχνολογικών γνώσεων (Πανεπιστήμια, Τ.Ε.Ι.) στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών.

Κίνδυνοι – Απειλές

- Η μη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων και υπηρεσιών. Η μη έγκαιρη προσαρμογή των παραγωγών αγροτικών προϊόντων στις μεταρρυθμίσεις της Κ.Α.Π.
- Η υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη της Περιφέρειας.
- Έλλειμμα οικονομικών πόρων και συστήματος συγκεντρωτικής διαχείρισης των πόρων.
- Έλλειμμα σε νέους θεσμούς, σε υποδομή χρήσεως νέων τεχνολογιών αιχμής και πληροφορικής και στη βιοτεχνολογία.

- Έλλειμμα ενημέρωσης – πληροφόρησης, για τις ευκαιρίες ανάπτυξης.

SWOT ANALYSIS ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

Δυνατά Σημεία

- Ο πολιτιστικός πόρος «Ολυμπία» και οι προοπτικές του 2004.
- Η κατασκευή του Δυτικού Άξονα (Ιόνιας Οδού).
- Μεγάλο ποσοστό αύξησης του πληθυσμού την τελευταία δεκαετία και μεγάλο ποσοστό νέων (20-45 ετών)
- Το έδαφος του νομού (60 % πεδινό) και η ύπαρξη πολλών υδάτων (ποταμών) κατάλληλων για άρδευση, καθιστούν τον νομό ιδανικό για την ανάπτυξη της Γεωργίας. Η γεωργία στις πεδινές ζώνες, λόγω κλίματος και σύστασης εδαφών, έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα που δίνουν τη δυνατότητα παραγωγής ευρέως φάσματος προϊόντων με εξαγωγικές δυνατότητες.
- Μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης της κτηνοτροφίας, ιδιαίτερα σε αρδευόμενες περιοχές.
- Ο Νομός χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη παράλιων υδροβιοτόπων (Κοτύχι, Καϊάφα) εξαιρετικού φυσικού κάλλους και οικολογικού πλούτου.
- Η σημαντική παραγωγή του πρωτογενούς τομέα μπορεί να στηρίξει μεταποιητικές δραστηριότητες και ιδιαίτερα την παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης και την ανάπτυξη της τυποποίησης και της συσκευασίας αγροτικών προϊόντων για εξαγωγή.
- Οι περιβαλλοντικοί πόροι του Νομού.
- Υπάρχει περίσσεια νερού, το οποίο απορρέει αναξιοποίητο προς τη θάλασσα, ελλείπει έργων υποδομής. Η συνδιαχείριση επιφανειακών και υπόγειων νερών με τα κατάλληλα έργα (φράγματα ανάσχεσης, έργα εμπλουτισμού, διυλιστήρια νερού για υδρευτική χρήση), αναμένεται ότι θα επιλύσει οριστικά τα υπάρχοντα προβλήματα, εξασφαλίζοντας την αειφορικότητα της διαχείρισης των υδατικών πόρων σε επίπεδο υδρολογικών λεκανών και υδατικών διαμερισμάτων.
- Στην αιγοπροβατοτροφία, παρά τις πιέσεις που δέχτηκε τα τελευταία χρόνια η τιμή της φέτας από τα λευκά τυριά, δεν υπήρξαν επιπτώσεις στο ζωικό κεφάλαιο λόγω των παρεχομένων οικονομικών ενισχύσεων στους κτηνοτρόφους.
- Οι δυνατότητες πληρέστερης αξιοποίησης του ορυκτού πλούτου (αλάτι, κεραμοποιία, μάρμαρα, γύψος), και οι δυνατότητες προώθησης της βιοτεχνίας και χειροτεχνίας, κυρίως στις περιοχές του προβληματικού αγροτικού χώρου, για την δημιουργία συμπληρωματικών εισοδημάτων και απασχόλησης.
- Όσον αφορά στην κτηνοτροφία, η βοοτροφία έχει δυνατότητες ανάπτυξης, κυρίως σε αρδευόμενες εκτάσεις.
- Οι δυνατότητες εφαρμογής καινοτόμων οργανωτικών σχημάτων παραγωγής.

- Όσον αφορά τον Πολιτιστικό Τομέα, ο Νομός διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα, που αφορούν ιδιαίτερα αξιόλογους αρχαιολογικούς και βυζαντινούς χώρους και ευρήματα, όπως η Αρχαία Ολυμπία, τα Ενετικά Κάστρα κ.λ.π

Αδυναμίες

- Γηρασμένος πληθυσμός – Μη ύπαρξη προοπτικών αναστροφής.
- Μεγαλύτερο, από το Εθνικό μέσο όρο ποσοστό αναλφαβητισμού – Γενικότερα χαμηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο σε σχέση με το σύνολο της χώρας.
- Υψηλή και αυξανόμενη ανεργία και ιδιαίτερα στις Γυναίκες.
- Χαμηλό κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. (63,05 %) σε σχέση με το Εθνικό μέσο όρο.
- Στην έλλειψη επαρκών υποδομών στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, στους τομείς τυποποίησης - μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.
- Στο μικρό και πολυτεμαχισμένο γεωργικό κλήρο που εμποδίζει την άσκηση αποδοτικής γεωργίας.
- Στα πεπαλαιωμένα αρδευτικά δίκτυα και στην έλλειψη ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης των υδάτινων πόρων, που έχουν σαν αποτέλεσμα την σπατάλη νερού και τη ρύπανση των φυσικών πόρων (υφαλμύρωση υδάτων, αλάτωση εδαφών).
- Στην επιβάρυνση του περιβάλλοντος από αλόγιστη χρήση λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων, καθώς και από άλλες δραστηριότητες (Κτηνοτροφία, Γεωργικές βιομηχανίες).
- Στη διάθρωση ειδών και ποικιλιών των διαφόρων κλάδων παραγωγής που δεν επιτρέπει τη διαχρονική παρουσία των προϊόντων στις Ελληνικές και Ευρωπαϊκές αγορές.
- Στις αδυναμίες που παρουσιάζει ο τομέας διακίνησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων.
- Στο χαμηλό βαθμό επαγγελματικής κατάρτισης του αγροτικού πληθυσμού σε συνδυασμό με το χαμηλό βαθμό οργάνωσης τη τοπικής κοινωνίας και των συλλογικών οργάνων των παραγωγών.
- Απουσία του συστηματικού προγραμματισμού διάσωσης και συντήρησης τόσο των φυσικών πλεονεκτημάτων όσο και των πολιτισμικών αξιών.
- Η αλόγιστη ρύπανση του θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος τόσο από κακότεχνες και πρόχειρες κατασκευές, όσο και από την ανεξέλεγκτη και αλόγιστη απόρριψη γεωργικών αποβλήτων και πάσης φύσεως αχρήστων υλικών.
- Η πλημμελής τουριστική συνείδηση – τουριστική παιδεία.

- Χαμηλό, σχετικά, επενδυτικό ενδιαφέρον για τη δημιουργία ιδιωτικών τουριστικών εγκαταστάσεων και επιχειρήσεων.
- Ελλιπής και μη ορθολογική αξιοποίηση των πολλών ιαματικών πηγών, των απέραντων ακτών, των πλούσιων αρχαιολογικών ευρημάτων και χώρων, των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και οικολογικού ενδιαφέροντος.
- Χαμηλό Εκπαιδευτικό Επίπεδο σε σχέση με τις άλλες περιφέρειες αλλά και με τον εθνικό μέσο όρο.
- Αυξανόμενη ανεργία στο σύνολο της περιφέρειας. Ανεργία μεγαλύτερη από τον Εθνικό μέσο όρο.
- Προβληματικές Υποδομές Μεταφορών.
- Σχετικά ανεπαρκείς υποδομές Υγείας.
- Ελλείψεις υποδομών στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
- Αναποτελεσματική Παρέμβαση και διασύνδεση των τοπικών φορέων που χειρίζονται τα θέματα ανάπτυξης.
- Έλλειψη συντονισμού στην αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων.
- Έλλειμμα Τεχνικής Στήριξης, κυρίως των αγροτών.
- Απουσία ρυμοτομικών σχεδίων και χωροταξικού σχεδίου χρήσεων γής.
- Έλλειψη στοχοθετημένης τουριστικής ανάπτυξης.
- Στο μικρό και πολυτεμαχισμένο γεωργικό κλήρο που εμποδίζει την άσκηση αποδοτικής γεωργίας.
- Στη διάθρωση ειδών και ποικιλιών των διαφόρων κλάδων παραγωγής που δεν επιτρέπει τη διαχρονική παρουσία των προϊόντων στις Ελληνικές και Ευρωπαϊκές αγορές.
- Στις αδυναμίες που παρουσιάζει ο τομέας διακίνησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων.
- Επίσης η παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής των κατοίκων βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο.
- Απουσία του συστηματικού προγραμματισμού διάσωσης και συντήρησης τόσο των φυσικών πλεονεκτημάτων όσο και των πολιτισμικών αξιών.
- Ελλιπής και μη ορθολογική αξιοποίηση των πολλών ιαματικών πηγών, των απέραντων ακτών, των πλούσιων αρχαιολογικών ευρημάτων και χώρων, των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και οικολογικού ενδιαφέροντος.

Ευκαιρίες

- Μεταβολές στο διατροφικό πρότυπο. Ο Νομός θα πρέπει να αξιοποιήσει την ζήτηση που υπάρχει στην Ελλάδα και στην Ε.Ε. για ποιοτικά και βιολογικά προϊόντα.

- Αξιοποίηση του δυναμικού των αγορών. Η άρση της απομόνωσης του Νομού, μέσω των μεγάλων χερσαίων οδικών έργων, επιτρέπουν την στον Νομό να αξιοποιήσει το δυναμικό των χωρών της Μεσογείου, της Ε.Ε. και των υπό ένταξη χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Μεσογείου.
- Αξιοποίηση της ζήτησης για υπηρεσίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Αξιοποίηση των υφιστάμενων πολιτικών στήριξης (Εθνικές Πολιτικές, Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, Γ' Κ.Π.Σ. κλπ.)
- Αξιοποίηση των χαρακτηριστικών της φυσιογνωμίας του χώρου του Νομού.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων παραγωγής, αξιολόγησης και αφομοίωσης τοπικά προσαρμοσμένων τεχνολογικά γνώσεων στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων παραγωγής και προώθησης εφαρμογών σε τομείς αιχμής (τεχνολογίες τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής) των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. της Περιφέρειας εκμεταλλευόμενοι κατάλληλα τις δυνατότητες χρηματοδότησης των Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» και «Ανάπτυξης».
- Σωστή διαχείριση υδατικών πόρων, ώστε να εξοικονομηθούν σημαντικές ποσότητες νερού και να μειωθεί το κόστος άρδευσης.
- Οργάνωση γεωργικών εκμεταλλεύσεων τεχνικο-οικονομικά αποτελεσματικών.
- Βελτίωση της ηλικιακής σύνθεσης των ενεργών γεωργών σε επίπεδο αρχηγών γεωργικών εκμεταλλεύσεων με την προώθηση νέων ανθρώπων στην γεωργική παραγωγή.
- Αξιοποίηση των χαρακτηριστικών της φυσιογνωμίας του χώρου του Νομού, με σκοπό την ήπια ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Η προώθηση της παραγωγής προϊόντων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας στις «προβληματικές» γεωργικές περιοχές.- Ενημέρωση των γεωργών.
- Αντικατάσταση κορεσμένων καλλιεργειών με νέες καλλιέργειες.
- Όσον αφορά στην κτηνοτροφία, η βοοτροφία έχει δυνατότητες ανάπτυξης, κυρίως σε αρδευόμενες εκτάσεις.

Κίνδυνοι – Απειλές

- Η μη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων και υπηρεσιών. Η μη έγκαιρη προσαρμογή των παραγωγών αγροτικών προϊόντων στις μεταρρυθμίσεις της Κ.Α.Π.
- Η υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη της Περιφέρειας.
- Έλλειμμα οικονομικών πόρων και συστήματος συγκεντρωτικής διαχείρισης των πόρων.

- Έλλειμμα σε νέους θεσμούς, σε υποδομή χρήσεως νέων τεχνολογιών αιχμής και πληροφορικής και στη βιοτεχνολογία.
- Έλλειμμα ενημέρωσης – πληροφόρησης, για τις ευκαιρίες ανάπτυξης.

IV. Σύστημα δεικτών ανά κατηγορία παρέμβασης

Το προτεινόμενο σύστημα δεικτών για τη παρακολούθηση και αξιολόγηση στρατηγικών απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο περιλαμβάνει τρεις κατηγορίες δεικτών:

1. Δείκτες πραγματοποίησης (output indicators)
2. Δείκτες αποτελέσματος (result indicators)
3. Δείκτες επιπτώσεων (impact indicators)

Οι κατηγορίες παρεμβάσεων προτείνεται να είναι (λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της ολοκληρωμένης στρατηγικής απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο:

- Δράσεις συνεχιζόμενης κατάρτισης ανέργων
- Δράσεις κατάρτισης εργαζομένων
- Δράσεις προώθησης στην απασχόληση
- Διαμεσολάβηση – τοποθετήσεις
- Ατομική συμβουλευτική – coaching - mentoring
- Ενημέρωση ευαισθητοποίηση
- Μελέτες – έρευνες
- Δράσεις ενθάρρυνσης / προώθησης επιχειρηματικότητας
- Δημιουργία τοπικών δικτύων για την απασχόληση
- Συνοδευτικές υπηρεσίες (ενδυνάμωση (empowerment), σταθμοί φύλαξης)
- Δράσεις προκατάρτισης ευπαθών κοινωνικών ομάδων
- Δομές οριζόντιας υποστήριξης (π.χ Παρατηρητήριο Απασχόλησης, Κέντρα Πιστοποίησης, κλπ.)

Οι συνδυασμοί κατηγοριών δεικτών και κατηγοριών παρεμβάσεων μας δίνουν σε μια πρώτη προσέγγιση το πλαίσιο δεικτών που προτείνεται να χρησιμοποιηθεί για την παρακολούθηση & αξιολόγηση τοπικών πολιτικών απασχόλησης .

Ένας ακόμη άξονας διαφοροποίησης των δεικτών προκύπτει και από την εκάστοτε ομάδα στόχο στην οποία αποτείνονται οι επιμέρους δράσεις των στρατηγικών απασχόλησης. Ενδεικτικά αναφέρονται: μακροχρόνια άνεργοι, νέοι, γυναίκες, μετανάστες, κάτοικοι υπαίθρου, κλάδοι/ τομείς, άλλες κοινωνικές ομάδες που απειλούνται με αποκλεισμό κλπ.

Στο βαθμό που οι δείκτες αφορούν άτομα-ωφελούμενους, είναι σκόπιμο να συνοπολογιστούν τα χαρακτηριστικά:

- i. Άνδρες - γυναίκες
- ii. Νέοι <25ετών και >25 ετών
- iii. Εκπαιδευτικό επίπεδο

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Οι δείκτες πραγματοποίησης παρουσιάζουν ποσοτικά είτε τον αριθμό των ωφελουμένων/ συμμετεχόντων/ αποδεκτών μιας δράσης είτε τον αριθμό των αντικειμένων, που υλοποιούνται στα πλαίσια μιας δράσης (π.χ. αριθμός μελετών, αριθμός δικτύων, αριθμός παραδοτέων, αριθμός δομών, κλπ.).

Είναι προφανές ότι στη περίπτωση που ο αριθμός των υλοποιούμενων αντικειμένων δεν δίνει επαρκή εικόνα του υλοποιούμενου φυσικού αντικειμένου, καταβάλλεται προσπάθεια προσδιορισμού μιας πιο ουσιαστικής μονάδας μέτρησης. Π.χ αριθμός υλοποιηθέντων δικτύων: 2, αριθμός φορέων που συμμετέχουν στα δίκτυα:48

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Με τους δείκτες αυτής της κατηγορίας παρουσιάζονται τα άμεσα και κατ' αρχήν θετικά αποτελέσματα από την υλοποίηση των δράσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται, οι εξής βασικοί δείκτες αποτελεσμάτων, για δράσεις, όπως αυτές που θα ενταχτούν στις στρατηγικές απασχόλησης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας:

- Αριθμός άμεσα δημιουργούμενων θέσεων εργασίας για ωφελούμενους από την υλοποίηση των δράσεων
- Ποσοστό (%) των άμεσα δημιουργούμενων θέσεων εργασίας στο σύνολο των ωφελούμενων, στα πλαίσια δράσεων που στοχεύουν άμεσα στην απασχόληση
- Ποσοστό (%) ωφελουμένων στο σύνολο του πληθυσμού της εκάστοτε ομάδας στόχου (βαθμός διείσδυσης)
- Ποσοστό (%) δημιουργούμενου από τις δράσεις δυναμικού, στο σύνολο του υφιστάμενου δυναμικού
- Ποσοστό (%) επίτευξης του προγραμματικού στόχου μιας δράσης (βαθμός επίτευξης τεθέντων στόχων)
- Βαθμός βελτίωσης δεξιοτήτων/ προσόντων των ωφελουμένων
- Benchmarking (μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερη περίπτωση των δεικτών που αναφέρονται στο βαθμό επίτευξης τεθέντων στόχων στη προκειμένη περίπτωση των benchmarks). Κατάλληλα benchmarks μπορούν να προκύψουν π.χ από την βιβλιογραφία και αφορούν τα αποτελέσματα παρόμοιων δράσεων σε άλλες περιοχές

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Οι δείκτες επιπτώσεων μπορούν να υποδιαιρεθούν στους δείκτες μεικτών επιπτώσεων και στους δείκτες καθαρών επιπτώσεων.

Ενδεικτικά αναφέρονται, οι εξής βασικοί δείκτες μεικτών επιπτώσεων:

- Ποσοστό ωφεληθέντων που κατέχει μια θέση εργασίας 12 μήνες μετά την ολοκλήρωση της δράσης στην οποία είχε ενταχθεί
- Μείωση του ποσοστού ανεργίας της ομάδας στόχου των επιμέρους δράσεων
- Ποσοστό ωφεληθέντων από δράσεις προώθησης της επιχειρηματικότητας που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα 24 μήνες μετά την ολοκλήρωση της εν προκειμένου δράσης
- Βιωσιμότητα δημιουργηθέντων δικτύων: ποσοστό δικτύων, που εξακολουθούν να λειτουργούν 24 μήνες μετά την ολοκλήρωση της σχετικής δράσης

Η εκτίμηση των καθαρών επιπτώσεων, προϋποθέτει τον υπολογισμό του νεκρού βάρους, το οποίο περιλαμβάνεται στα μεγέθη των δεικτών μεικτής επίπτωσης.

Για τον υπολογισμό του νεκρού βάρους, η πιο διαδεδομένη μεθοδολογία είναι αυτή της διεξαγωγής έρευνας πεδίου με ομάδα ελέγχου (control group). Σε κάποιες σπάνιες περιπτώσεις, μεικτή και καθαρή επίπτωση συμπίπτουν, όπως π.χ η άμεση δημιουργία (μέσα από μια δράση) σταθερών νέων θέσεων εργασίας, οι οποίες δεν συνοδεύονται έμμεσα ή άμεσα με μείωση απασχόλησης σε άλλο σημείο εργασιακής δραστηριότητας.

Για κάθε δείκτη, που θα επιλεγεί τελικά θα πρέπει να συμπληρωθούν τα εξής πεδία:

- Δράση στην οποία αναφέρεται ο δείκτης
- Κατηγορία δείκτη
- Ονομασία δείκτη
- Τρόπος υπολογισμού δείκτη
- Μονάδα μέτρησης δείκτη
- Τιμή βάσης δείκτη
- Στόχος
- Τιμή δείκτη

Στο παράδειγμα που ακολουθεί παρουσιάζεται σχηματικά η λογική ανάπτυξης δεικτών στην περίπτωση μιας συγκεκριμένης στρατηγικής για την απασχόληση σε

τοπικό επίπεδο. Στην εν προκειμένου περίπτωση ή στρατηγική περιλαμβάνει δραστηριότητες, οι οποίες μπορούν να ομαδοποιηθούν σε έξι κατηγορίες: κατάρτιση ανέργων, κατάρτιση εργαζομένων, ατομική συμβουλευτική, τοποθετήσεις σε θέσεις εργασίας, κίνητρα για την απασχόληση, προώθηση της επιχειρηματικότητας ανέργων.

Στη συνέχεια προκύπτουν για κάθε κατηγορία δραστηριότητας, αντίστοιχοι στόχοι, benchmarks, δείκτες πραγματοποίησης/ αποτελεσμάτων/ επιπτώσεων.

Το σύνολο των μεγεθών αυτών, υποδιαιρείται στη συνέχεια ως προς το φύλο, την ηλικιακή κατηγορία, το εκπαιδευτικό επίπεδο και την ομάδα στόχο, καθώς και ως προς τους συνδυασμούς τους.

Κατηγορία δραστηριότητας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ				ΔΕΙΚΤΕΣ		
	Στόχος Α	Στόχος Β	Benchmark 1	Benchmark 2	Πραγματοποίησης	Αποτελεσμάτων	Επιπτώσεων
Κατάρτιση ανέργων							
Κατάρτιση εργαζομένων							
Ατομική συμβουλευτική							
Τοποθετήσεις σε θέσεις εργασίας							
Προώθηση/ κίνητρα για απασχόληση							
Προώθηση επιχειρηματικότητας							

Υποδιαιρέσεις στόχων, benchmarks, δεικτών:

- ✓ άνδρες - γυναίκες
- ✓ <25 - >25
- ✓ >45
- ✓ εκπαιδευτικό επίπεδο (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια., τριτοβάθμια)
- ✓ ομάδες στόχοι

Η τελική επιλογή στόχων κα δεικτών προκύπτει ως προϊόν «συμβιβασμού» μεταξύ ενός μεγάλου (που παρέχει καλύτερη δυνατότητα σε βάθος ανάλυσης/ παρακολούθησης) και ενός ρεαλιστικού αριθμού δεικτών (που μπορεί να υπολογιστούν με αξιοπιστία)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Στρατηγικό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του Νομού Αιτωλοακαρνανίας», Αναπτυξιακή Αιτωλοακαρνανίας Α.Ε. – Βακάκης και Συνεργάτες-Σύμβουλοι για την Αγροτική Ανάπτυξη Α.Ε. – ΑΘΗΝΑ, Νοέμβριος 2001.
2. «Τελική Έκθεση Ελληνικών Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης 1997-1999, Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και της τεχνικής βοήθειας», Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας – Προς την Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής – ΑΘΗΝΑ, Μάρτιος 2000.
3. «2^η Έκθεση (αναθεωρημένη) Αξιολόγησης Ε.Π. “Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση της Απασχόλησης 1994-1999”», ΛΑΜΑΝΣ ΕΠΕ Υπηρεσίες Μανατζμεντ – ΒΑΛΤΕΡ ΦΙΣΣΑΜΠΕΡ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ – ΑΘΗΝΑ, Μάρτιος 2000.
4. «Προτάσεις Βελτίωσης Συστήματος Άτυπης Συνεχιζόμενης Κατάρτισης Ανέργων», VFA - ΒΑΛΤΕΡ ΦΙΣΣΑΜΠΕΡ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ – ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 2001.
5. «Έκθεση Απολογισμού Οικονομικού & Φυσικού Αντικειμένου της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER II» - ΠΙΝΔΟΣ, Κέντρο Στρατηγικού Σχεδιασμού – ΤΡΙΚΑΛΑ, 2002.
6. «Τοπικά Σύμφωνα για την Απασχόληση – Ελλάδα», www.europa.eu.int.
7. «Η Εμπειρία των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης – Καλές Πρακτικές», Ευρωπαϊκή Ένωση – Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. – Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης Α.Ε. – Άννα Ωρολογά – ΑΘΗΝΑ, ISBN:960-7509-42-0.
8. «Local Employment and Employment Initiatives, An Investigation in the European Union», European Commission – BRUSSELS, March 1995.
9. «Τοπικές Δράσεις για την Απασχόληση – Εγχειρίδιο Καλών Πρακτικών», Συντονιστής European Profiles Α.Ε.-www.euleap.org – ΑΘΗΝΑ, Ιανουάριος 2003.
10. «Territorial Employment Pacts, Guide for the Analysis of the Good Practices», AEIDL-Association Europeenne pour l’Information sur le Development Local, www.europa.eu.int, BRUSSELS, October 1997.
11. «Employment Policies and Territorial Pacts: Some Lessons Based on the Case Study of El Valles Occidental (Catalonia)», Newsletter of the Centre Initiatives and Research in the Mediterranean – BARCELONA, October 1999.
12. «New Employment Partnerships in Europe: Innovative Local Employment Strategies, Best Practices», The Copenhagen Centre,

www.copenhagencentre.org, www.employment-partnerships.dk, ISBN:87-987643-0-6, DENMARK,1999.

13. «Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ανάπτυξης Νότιου Τμήματος Νομού Αρκαδίας», ΔΙΑΜΕΤΡΟΣ Ε.Π.Ε.
14. «Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας – Γ' Κ.Π.Σ.»
15. www.ilo.gr
16. Κοινοτική Πρωτοβουλία ADAPT – «Προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στη βιομηχανική μεταβολή» Ν. Ηλείας 1997-2000
17. «η συμβολή της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας στη περιφερειακή ανάπτυξη» - Έρευνα πεδίου για την Αχαΐα, Ν. Τσούνης, Ι. Κατσουλάκος, Ε. Κούκιος, Ελληνικά Γράμματα, 2003